

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการ
เข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จัดทำโดย พลตำรวจเอก วุฒิ ลิปตพัลลภ
รหัส ๕๐๓๓

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จัดทำโดย พลตำรวจเอก วุฒิ ลิปตพัลลภ
รหัส ๕๐๓๓

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชจิต จิตตเสวี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(ดร.เดชา ตั้งสีฟ้า)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่องทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมในหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖ สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แนวทาง มาตรการ และวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ศึกษาปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรค รวมถึงเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศึกษารวบรวมข้อมูล หลักฐาน ผ่านกระบวนการประมวลข้อมูล นำมาวิเคราะห์ในมิติต่างๆ โดยอาศัยวิธีการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ทั้งการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องประกอบกัน

กรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยทฤษฎี และแนวความคิดของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ กฎบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER) ผลกระทบจากการเกิดประชาคมอาเซียนต่อประเทศไทยทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ประเทศ ตลอดจนยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานต่างๆแล้วทำการประมวลผลและสังเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการวิเคราะห์และวิพากษ์ บทบาทภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผลกระทบของการเกิดประชาคมอาเซียน ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามพรมแดน และภัยคุกคามต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของตำรวจ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการปฏิบัติ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษา แนวโน้มผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกรอบทิศทางการรวมตัวกันสร้างประชาคมอาเซียนตามพันธกรณีทั้ง ๓ เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม และแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว พบว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีส่วนต้องเข้าไปร่วมรับผิดชอบดำเนินการในหลายส่วนเพื่อให้การสร้างประชาคมอาเซียนบรรลุผลตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อม ผลกระทบ และความพร้อม-ไม่พร้อมที่จะเกิดขึ้นต่อภารกิจและการทำงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยละเอียดแล้ว ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์และจำแนกภารกิจที่สำคัญในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติปี ๒๕๕๘ ได้เป็น ๔ ยุทธศาสตร์ ๑๐ ภารกิจ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชายแดนและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทุกรูปแบบเพื่อความมั่นคงของประเทศ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๑ การเฝ้าระวังตามแนวชายแดนและคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การบริการและการลงทุนกับประเทศในสมาชิกอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่ง การเปิดเสรีทางการค้า และการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ ๓ การรักษาความปลอดภัยระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งในพื้นที่ชั้นใน

ภารกิจที่ ๔ การปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ภารกิจที่ ๕ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ภารกิจที่ ๖ การให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในและนอกอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๗ การพัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในอาเซียนและหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ

๗.๑ การพัฒนากลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศสมาชิก

๗.๒ การสร้างกลไกความร่วมมือบริเวณชายแดน ในการปรับปรุงความเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๘ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภารกิจที่ ๙ การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการตำรวจ

ภารกิจที่ ๑๐ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการอำนวยความสะดวก

๑๐.๑ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

๑๐.๒ การอำนวยความสะดวกและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา พบว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมีปัญหา ข้อขัดข้อง และอุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ในด้านความพร้อมของโครงสร้าง ศักยภาพและขีดสมรรถนะของบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ งบประมาณในการเตรียมพร้อม และกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ผู้ศึกษา จึงได้มีข้อเสนอแนะในด้านนโยบาย และด้านการดำเนินงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยสรุปดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

๑. เร่งปรับตัวรองรับให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม

๒. ผลักดันให้เกิดการส่งเสริมความร่วมมือกันและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจไทย และตำรวจในกลุ่มสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศ

๓. ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน ด้วยการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรให้ยึดถือ ปฏิบัติในการทำงาน เพื่อป้องกันการบาดเจ็บระหว่างประเทศสมาชิก

๔. ให้มีการทำความตกลงร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของประเทศ สมาชิกอาเซียน

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

๑. จัดให้มีการวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วน เพื่อช่วยกันพิจารณา กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมของเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒. การเสริมสร้างองค์ความรู้ ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคนเห็น ความสำคัญและมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างจริงจัง

๓. ผลักดันด้านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้วยความต่อเนื่อง เป็นไปทั้งระบบ และติดตาม ตรวจสอบ

๔. พัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ปัญหาข้ามชาติด้านการก่อการร้าย ปัญหายาเสพติด และการหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ

๕. ปรับโครงสร้างอัตรากำลังของตำรวจซึ่งมีอยู่จำกัด ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลง

๖. พัฒนาศักยภาพของตำรวจท่องเที่ยว ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

๗. จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) การขับเคลื่อนการปฏิบัติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘

๘. กำหนดกลไกในการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้มีความ ชัดเจน และดำเนินการอย่างจริงจัง

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยผู้ศึกษาได้รับความช่วยเหลือและร่วมมืออันดี จากคณะผู้บริหารของกระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องทุกระดับ จึงขอขอบคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษา ขอขอบคุณคณะอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสามท่าน ได้แก่ เอกอัครราชทูต อู๋ม เมลานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ขจิต จิตตเสวี และ ดร.เดชา ตั้งสีฟ้า ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำองค์ความรู้เชิงนโยบายและวิชาการ ที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย และแนวคิดในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบคุณ ผู้บริหารของสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสเข้าอบรม และจัดทำเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล ฉบับนี้ขึ้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารสนเทศที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยละเอียด นำเสนอเป็นทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติฉบับนี้ จะนำมาซึ่งประโยชน์ให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน ปี ๒๕๕๘ ของประเทศไทย ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

พลตำรวจเอก วุฒิ ลิปตพัลลภ
สิงหาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๔
๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	๕
๑.๔ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	๖
บทที่ ๒ กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ กรอบแนวคิด	๗
๒.๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๑๕
๒.๓ สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา	๑๗
บทที่ ๓ ผลการศึกษา	๑๙
๓.๑ การเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย	๑๙
๓.๒ ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อประเทศไทย	๒๑
๓.๓ ผลกระทบทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	๒๒
๓.๔ ผลการศึกษาข้อมูลการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	๒๕
๓.๕ แนวโน้มผลกระทบต่อการทำงานของตำรวจและแนวทางการเตรียมความพร้อม	๒๘
๓.๖ ยุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๓๐
๓.๗ ผลการศึกษาในการจัดทำแผนแม่บทและยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๓๑
๓.๘ ผลการสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (แบบไม่เป็นทางการ)	๓๔
๓.๙ ผลกระทบเชิงบวก ผลกระทบเชิงลบ แนวทางการดำเนินการ เพื่อเตรียมความพร้อม และข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	๓๕

สารบัญ

บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๔๔
๔.๑ สรุปผลการศึกษา	๔๔
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๔๘
บรรณานุกรม	๕๒
ประวัติผู้เขียน	๕๓

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑ ข้อมูลผลกระทบเชิงบวก ผลกระทบเชิงลบ แนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม และข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ ๑	แสดงประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และปี พ.ศ.ที่เข้าร่วม	๗
แผนภาพที่ ๒	แสดงองค์ประกอบของประชาคมอาเซียน	๘
แผนภาพที่ ๓	แสดงความเชื่อมโยงของ ๓ เสาหลักอาเซียน กับแผนความเชื่อมโยง ระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity)	๑๔
แผนภาพที่ ๔	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	๑๘

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาเซียนมีเป้าหมายในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)^๑ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้นำอาเซียน ได้ลงนามในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER) ซึ่งเปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียน ที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้อาเซียน โดยนอกจากจะประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการ และแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการของประเทศสมาชิกแล้ว ยังมี การปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้น พร้อมกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียน ตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ให้ได้ภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้^๒

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ประเทศไทยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Connectivity) ประกอบด้วย ๓ ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และด้านประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีโลก^๓ ซึ่งรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ต่อรัฐสภาเมื่อ วันอังคารที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประการที่สาม คือ นำประเทศไทยไปสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง^๔

การส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในภูมิภาคอาเซียน และการรวมกลุ่มระดับภูมิภาค จะเป็นประโยชน์ต่อชาติสมาชิกอาเซียน โดยการเพิ่มพูนการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

^๑ กรรมาอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕), พฤศจิกายน ๒๕๕๕, หน้า ๑.

^๒ วิกีพีเดีย, กฎบัตรอาเซียน, สารานุกรมเสรี, ๑๓ มิ.ย.๕๖ .

^๓ กองอาเซียน ๓ กรรมาอาเซียน, แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity), (๒๕๕๕), หน้า ๓.

^๔ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี และราชกิจจานุเบกษา สิงหาคม ๒๕๕๔ หน้า ๕.

และการพัฒนา ทั้งนี้ โดยที่การเชื่อมโยงการขนส่งทางบก จะต้องผ่านเขตแดนของกัมพูชา ลาว เวียดนาม และพม่า ดังนั้น ประเทศเหล่านี้จะได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรมจากความร่วมมือระหว่างกันในอาเซียนแล้ว ความเชื่อมโยงที่สร้างขึ้นจะช่วยส่งเสริมความพยายามในการสร้างประชาคมอาเซียน ไม่เพียงแต่ในด้านความร่วมมือและการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคที่จะเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่รวมถึงการไปมาหาสู่กันของประชาชน ดังนั้น แนวคิดเรื่องความร่วมมือระหว่างกันในอาเซียน จะส่งเสริมความพยายามอย่างต่อเนื่องของภูมิภาคในการบรรลุประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยมีจุดเน้นที่การเสริมสร้างความรู้สึกร่วมกันของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกัน^๕ ซึ่งในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ นั้น ประเทศไทยโดยรวมจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ระบบเศรษฐกิจโลกจะยังคงพัฒนาตามรูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันต่อไป โดยไม่มีเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้น อันมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรง^๖ อย่างไรก็ตาม แม้ความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันจะมีประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมต่อประชาชนในกลุ่มประเทศสมาชิก ผลพวงจากการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และการเคลื่อนย้ายของบุคคลในภูมิภาคอาเซียน ยังนำไปสู่ความจำเป็นที่หน่วยงานต่างๆ จะต้องเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลเชิงลึกเพื่อใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการนำไปสู่การกำหนดแนวทาง มาตรการ และวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่เตรียมความพร้อมในเชิงข้อมูล เชิงยุทธศาสตร์ และเชิงขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นกิจการระหว่างประเทศในระดับอาเซียน และนโยบายของรัฐบาลในมิติต่างๆ อาทิ

ในมิติของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ หลักฐานต่างๆ ได้บ่งชี้ว่า ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ นับวันจะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งเป็นทั้งต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ของอาชญากรรมข้ามชาติทุกรูปแบบ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน^๗ ยิ่งไปกว่านั้น หลักฐานต่างๆ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อาทิ ข้อมูลการรายงานสถานการณ์อาชญากรรม และยาเสพติด ของสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ และกองบัญชาการปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังพบว่าประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศเป็นแหล่งกำเนิดสำหรับวัตถุดิบในวงจรเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งให้ผลกำไรตอบแทนอย่างมหาศาล เป็นมูลเหตุ การเกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับสากล ซึ่งมีทั้งอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime) และอาชญากรรมข้ามพรมแดน (Cross-Border Crime) โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมข้ามชาติ ที่เชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาในระดับอาเซียนที่สำคัญๆ มี ๘ ด้านหลัก ได้แก่ ๑) การก่อการร้าย ๒) การค้ำมนุษย์

^๕ กองอาเซียน ๓ กรมอาเซียน, อ้างแล้ว, หน้า ๗-๘.

^๖ กระทรวงการต่างประเทศ, การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและผลกระทบต่อไทย, [ออนไลน์], ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖, แหล่งที่มา www.mfa.go.th/asean/contents/files/other.

^๗ เรือโทสายันต์ สุโขพิช, ผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม, [ออนไลน์], ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖, แหล่งที่มา <http://www.kmcenter.ago.go.th/kms/>.

๓) การค้ายาเสพติด ๔) การฟอกเงิน ๕) การค้าอาวุธ ๖) ปัญหาโจรสลัด ๗) อาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจ ๘) อาชญากรรมทางด้านคอมพิวเตอร์ และรวมถึงอาชญากรรมที่มีลักษณะข้ามชาติลักษณะอื่นๆ ได้แก่ ๑) การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ๒) การลักลอบค้าทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๓) การลักลอบค้าทรัพย์สินทางวัฒนธรรม และ ๔) การลักลอบค้าอาหารและยาปลอม ตลอดจน ความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม มลพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติ การแพร่ระบาดของโรค และความท้าทายข้ามเขตแดนอื่นๆ^{๘๘}

ในมิติของความมั่นคงอันเกิดจากการเดินทางของบุคคลที่แฝงตัวเข้ามาเป็นนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศอาเซียน ผลจากการติดตามข้อมูลในเชิงยุทธศาสตร์กระตุ้นการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มรายได้ของรัฐบาลนั้น ในด้านหนึ่งอาจพบว่าในแต่ละปีจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาจากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทย เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อประชาคมอาเซียน เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ในปี ๒๕๕๘ ยิ่งจะทำให้ชาวต่างชาติหรือต่างด้าวหลังไหลเข้ามาในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลอีกด้านหนึ่ง ก็สะท้อนให้เห็นว่า การหลังไหลของชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^{๘๙}

ในมิติของการท่องเที่ยว การเดินทางเข้ามาในประเทศไทยของนักท่องเที่ยว ยังอาจนำไปสู่ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักท่องเที่ยว เช่น อาชญากรรม ปัญหาการหลอกลวง ต้มตุ๋นนักท่องเที่ยว หรือกระทำการต่างๆ ต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น จะทำให้ประเทศเสื่อมเสียชื่อเสียงและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยอย่างยิ่ง

ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยมีการประสานความร่วมมือกันสมาชิกของกลุ่มประเทศอาเซียน ในเรื่องการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างใกล้ชิด ได้มีการรวมตัวกันจัดการประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียน (ASEANAPOL CONFERENCE) ขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ โดยการประชุมครั้งล่าสุด คือ ครั้งที่ ๓๓ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งวาระหลักของการประชุม ได้แก่ การแสวงหาความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ส่งผลร้ายแรงต่อภูมิภาค อันได้แก่ การลักลอบค้ายาเสพติด การก่อการร้าย การลักลอบค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ การฉ้อโกงทางทะเล อาชญากรรมเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์และบัตรเครดิต อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ การปลอมแปลงเอกสาร การฉ้อโกงข้ามชาติ ประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้เองเป็นที่มาของกรอบและประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติที่อาเซียนให้ความสนใจและเฝ้าระวัง แต่จากกรอบความร่วมมือระหว่างกันในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ยังไม่มีการร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจัง^{๙๐}

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจรับผิดชอบ ของข้าราชการตำรวจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการรักษาผลประโยชน์ของชาติ (National Interest) ในด้านการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน การตรวจคนเข้าเมือง การท่องเที่ยว ปัญหายาเสพติด

^{๘๘} นิติ นวรัตน์, “ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ”. ไทยรัฐออนไลน์, ฉบับวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖.

^{๘๙} กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “หัวหน้าตำรวจอาเซียน (ASEANAPOL CONFERENCE),” เอกสารรายงานสรุปผลการประชุม, ๒๕๕๖.

^{๙๐} นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙, หน้า ๒.

อาชญากรรมข้ามชาติและข้ามพรมแดนในรูปแบบต่างๆ ในขณะที่การบริหารและปฏิบัติราชการ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ผ่านมา ได้มีการกำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติราชการ รองรับแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ตามกรอบพันธกิจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตาม กฎหมาย โดยเน้นหนักไปในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกยุติธรรม การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั่วไป การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การอำนวยความสะดวก การจราจร และการบริหารจัดการที่ดี เป็นต้น ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้าราชการตำรวจจะต้องปรับตัวเพื่อก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ดังนั้น ในเอกสารฉบับนี้ ผู้ศึกษาจึงจะดำเนินการศึกษา ด้วยการ สังเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลเชิงลึก อันเกี่ยวข้องกับการทบทวนและกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อเตรียมความพร้อมขององค์กร ระบบงานและบุคลากร รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ผลจากการศึกษาดังกล่าวจะนำไปสู่ข้อค้นพบทั้งในเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม

อาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนแนวทาง มาตรการและวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้น ผลการศึกษาครั้งนี้ ยังจะนำไปสู่การสะท้อนปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นอกจากนั้น ผลการศึกษาดังกล่าวยังจะให้ความสำคัญกับประเด็นแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ (Nation Interest) เป็นหลัก

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษา สังเคราะห์ วิเคราะห์ ข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ได้แนวทาง มาตรการและวิธีการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

๑.๓.๑ ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารวบรวมข้อมูล หลักฐาน ผ่านกระบวนการประมวลข้อมูล นำมาวิเคราะห์ ในมิติต่างๆ กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ โดยมีขอบเขตการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

๑) ขอบเขตในเชิงเนื้อหา มุ่งเน้นศึกษาข้อมูลการกำหนดนโยบายสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ ข้อมูลยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึง การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เกี่ยวกับ อนุบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER) ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความ องค์ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานข้างเคียงต่างๆ อาทิ กรมอาเซียน กระทรวง การต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม และสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นต้น

๒) ขอบเขตของการวิเคราะห์ มุ่งเน้นการรวบรวม ศึกษา และวิเคราะห์เอกสาร ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องกับเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ และการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ปฏิบัติงาน ผู้แทนจากคณะกรรมการอำนวยการเตรียมการ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิบัติเพื่อเตรียมการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรค แนวทางการปฏิบัติงาน และแนวทางการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

๓) ขอบเขตด้านเวลา กำหนดช่วงเวลาในการศึกษาในระยะเวลาดำเนินการ ในเดือน มิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๕๖

๑.๓.๒ วิธีการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยวิธีการศึกษาและ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยมีลักษณะ การผสมผสานหลายรูปแบบ ทั้งการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องประกอบกัน โดย มุ่งเน้นการดำเนินการต่างๆ ได้แก่

๑) การวางกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ ประกอบด้วยทฤษฎี และแนวความคิดของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ อนุบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER) ผลกระทบจากการเกิดประชาคมอาเซียนต่อประเทศไทยทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ประเทศ รวมถึงยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานต่างๆ

๒) การทำการประมวลและสังเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการวิเคราะห์ และวิพากษ์ บทบาทภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผลกระทบของการเกิดประชาคมอาเซียน ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ/ข้ามพรมแดน และภัยคุกคามต่างๆ ที่ส่งผลต่อการทำงานของตำรวจ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าว มาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการปฏิบัติ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนา โดยกำหนด ยุทธศาสตร์หลักในการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ให้กับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อย่างเป็นระบบ ครบคลุม และครบถ้วน

๑.๔ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

ในฐานะที่ผู้ศึกษา เป็นผู้บริหารระดับสูงในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งกำกับดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกในแก่นักท่องเที่ยว ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ผลของการศึกษาคั้งนี้ จะทำให้มีข้อมูลในการสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่ทิศทางในการพัฒนาการเตรียมความพร้อม ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษาในเรื่องนี้ โดยจะได้ประมวลข้อมูลจากยุทธศาสตร์ในหลากหลายมิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎบัตรอาเซียน(ASEAN CHARTER) ผลกระทบในการทำงานของข้าราชการตำรวจในด้านต่างๆ เพื่อเตรียมการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้ คือ

๑.๔.๑ เป็นเอกสารวิชาการ ที่ได้รวบรวมข้อมูลกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และบทวิเคราะห์ต่างๆ ที่ระบุถึงความจำเป็นและความสำคัญในการเตรียมการเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สามารถใช้อ้างอิงในการปฏิบัติได้

๑.๔.๒ เป็นเอกสารวิชาการที่บ่งชี้ถึงทิศทางและแนวทางในการกำหนดและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมถึงทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุ ข้อขัดข้อง อุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ โดยข้อมูลดังกล่าวเกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเท็จจริงในการศึกษาคั้งนี้

๑.๔.๓ เป็นเอกสารวิชาการที่สามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล และสำนักงานตำรวจแห่งชาติบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

บทที่ ๒ กรอบแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กรอบแนวคิด

๒.๑.๑ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) หรือ “อาเซียน”

เป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๐ ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า

แผนภาพที่ ๑ แสดงประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และปี พ.ศ.ที่เข้าร่วม^๑

เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๐ ในการประชุม ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ บรรดาผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมประกาศ “วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๐” (ASEAN Vision ๒๐๒๐) โดยกำหนดเป้าหมายว่าภายใน ปี ค.ศ. ๒๐๒๐ (พ.ศ. ๒๕๖๓) อาเซียนจะมีรูปแบบความร่วมมือที่พัฒนาใกล้ชิดมากขึ้นยิ่งกว่าเดิม ต่อมาในการประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๙ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๖ ที่กรุงบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ลงนามใน ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อให้เกิดประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) โดยจะประกอบด้วย ๓ เสา

^๑ ดร.จักรกฤษณ์ ดวงพิสดรา บทความวิชาการ กรมการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) และประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community - ASCC).

หลัก (pillars) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community – ผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๑๒ ในเดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๕๐ ที่กรุงเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำได้ ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นเป็นภายในปี ๒๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๕๘)

องค์ประกอบหลักของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก (Pillars) ได้แก่

๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community: APSC) มีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน

๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างอาเซียน ภายหลังการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจ มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การเป็นตลาดและเป็นฐาน การผลิตร่วมกัน โดยมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรี และเงินลงทุนที่เสรีมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันสูง มุ่งสร้างความเท่าเทียมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอาเซียน และการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาเซียนเข้ากับประชาคมโลก

๓) ประชาคมสังคม - วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community: ASCC) มีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อยู่ร่วมกันในสังคมที่เอื้ออาทร ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการพัฒนาในทุกด้าน และมีความมั่นคงทางสังคม (Social security)

แผนภาพที่ ๒ แสดงองค์ประกอบของประชาคมอาเซียน^๒

^๒ ASEAN, *ASEAN Community*, 2011, [ออนไลน์], June 13 2013, Available <http://www.asean.org/>.

๒.๑.๒ กฎบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER)

กฎบัตรอาเซียน เปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของอาเซียนที่จะทำให้อาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นการวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรให้กับอาเซียน โดยนอกจากจะประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการ และแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการของประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้น พร้อมกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรที่สำคัญในอาเซียน ตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ให้ได้ภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ตามที่ผู้นำอาเซียนตกลงกันได้

ทั้งนี้ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียน ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ ในโอกาสครบรอบ ๔๐ ปี ของการก่อตั้งอาเซียน แสดงให้เห็นว่าอาเซียนกำลังแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของอาเซียนที่กำลังจะก้าวเดินไปด้วยกันอย่างมั่นใจระหว่างประเทศสมาชิกต่าง ๆ ทั้ง ๑๐ ประเทศ และถือเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ชิ้นสำคัญที่จะปรับเปลี่ยนอาเซียนให้เป็นองค์กรที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลในฐานะที่เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล ประเทศสมาชิกได้ให้สัตยาบันกฎบัตรอาเซียน ครบทั้ง ๑๐ ประเทศแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ กฎบัตรอาเซียนจึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ความสำคัญของกฎบัตรอาเซียนต่อประเทศไทยและภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กฎบัตรอาเซียน ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ของประเทศสมาชิก ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมหลักประกันให้กับไทยว่า จะสามารถได้รับผลประโยชน์ตามที่ตกลงกันได้ อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย นอกจากนี้ การปรับปรุงการดำเนินงานและโครงสร้างองค์กรของอาเซียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการเสริมสร้างความร่วมมือในทั้ง ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียนจะเป็นฐานสำคัญที่จะทำให้อาเซียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและผลประโยชน์ของรัฐสมาชิก รวมทั้งยกสถานะและอำนาจต่อรอง และภาพลักษณ์ของประเทศสมาชิกในเวทีระหว่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเอื้อให้ไทยสามารถผลักดันและได้รับผลประโยชน์ด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นด้วย ตัวอย่างเช่น

อาเซียนขยายตลาดให้กับสินค้าไทยจากประชาชนไทย ๖๐ ล้านคน เป็นประชาชนอาเซียนกว่า ๖๐๐ ล้านคน ประกอบกับการขยายความร่วมมือเพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เส้นทางคมนาคม ระบบไฟฟ้า โครงข่ายอินเทอร์เน็ต ฯลฯ จะช่วยเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุนให้กับประเทศไทย

นอกจากนี้ อาเซียนยังเป็นที่แหล่งเงินทุนและเป้าหมายการลงทุนของไทย และไทยได้เปรียบประเทศสมาชิกอื่นๆ ที่มีที่ตั้งอยู่ใจกลางอาเซียน สามารถเป็นศูนย์กลางทางการคมนาคมและขนส่งของประชาคม ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และบุคคล ระหว่างประเทศสมาชิกที่สะดวกขึ้น

อาเซียนช่วยส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น SARs ไข้หวัดนก การค้ามนุษย์ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ หมอกควัน ยาเสพติดปัญหาโลกร้อน และปัญหาความยากจน เป็นต้น

อาเซียนจะช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองของไทยในเวทีโลก และเป็นเวทีที่ไทยสามารถใช้ในการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาของเพื่อนบ้านที่กระทบมาถึงไทยด้วย เช่น ปัญหาพม่า ในขณะเดียวกันความสัมพันธ์พหุภาคีในกรอบอาเซียนจะเกื้อหนุนความสัมพันธ์ของไทยในกรอบทวิภาคี เช่น ความร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

จากความสำเร็จดังกล่าว เป็นเหตุให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ (Nation Interest) โดยการกำหนดยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

๒.๑.๓. หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผลจากการตัดสินใจร่วม

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ได้มีมติเห็นชอบกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ประกอบด้วย ๔ ประการ^๓ ได้แก่

๑) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) อันประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) และหลักการตอบสนอง (Responsiveness)

๒) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) อันประกอบด้วย หลักการะรับผิดชอบ/ สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หลักความเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และหลักความเสมอภาค (Equity)

๓) ประชาธิปไตย (Participatory State) อันประกอบด้วย หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และ หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented)

๔) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) อันประกอบด้วย หลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)

๒.๑.๔ อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime)

องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime)^๔ หมายถึง การประกอบกิจกรรมที่ผิดกฎหมายโดยมีกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันจัดตั้งองค์กร ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานที่ปกปิด การรักษา

^๓ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, [ออนไลน์], ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖, แหล่งที่มา <http://www.opdc.go.th>.

ความลับในองค์กรและเคร่งครัดต่อกฎ ระเบียบ และวินัย โดยการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดหาสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมาย ซึ่งครอบคลุมธุรกิจในวงกว้าง รวมทั้งการพนัน การค้าประเวณี การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด การเรียกค่าคุ้มครอง รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่ผิดกฎหมายที่กระทำโดยสมาชิกขององค์กรดังกล่าว

“ข้ามชาติ” (Transnational) หมายถึง ลักษณะการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น หรือมีการกระทำความผิดข้ามพรมแดนของประเทศ โดยบุคคล เช่น ผู้หลบหนีการจับกุมหรือการลงโทษ หรือการเดินทางเพื่อไปกระทำความผิด หรืออาจเป็นกรณีของผู้เสียหาย เช่น ในกรณีลักลอบค้ามนุษย์ หรือโดยการนำวัตถุสิ่งของเคลื่อนที่ข้ามพรมแดน เช่น ผู้ก่อการร้ายซ่อนอาวุธปืนบนเครื่องบิน การฟอกเงิน หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชญากรรม เช่น การขนยาเสพติดที่ตัวผู้เดินทางหรือในกระเป๋าสัมภาระ หรือการฉ้อโกงโดยอาศัยเครือข่ายคอมพิวเตอร์จากประเทศหนึ่งส่งผ่านไปอีกประเทศหนึ่ง เป็นต้น

องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หมายความว่า กลุ่มจัดตั้งของบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป ที่รวมตัวกันในรูปแบบต่างๆ เป็นระยะเวลาหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงฐานหนึ่งหรือหลายฐาน หรือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือผลประโยชน์อย่างใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดร้ายแรงไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

๑) เป็นการกระทำความผิดอาญาโดยลักษณะแห่งการกระทำเกิดขึ้นในเขตแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐเป็นการกระทำความผิดอาญาซึ่งในขั้นตอนที่สำคัญของการเตรียมการเพื่อกระทำความผิดหรือการวางแผน การสั่งการและการควบคุม การกระทำความผิดได้กระทำในอีกรัฐหนึ่ง

๒) เป็นกระทำความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเข้าร่วมกิจกรรมที่ผิดกฎหมายที่มีการดำเนินการอยู่ในรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ

๓) เป็นการกระทำความผิดอาญาในรัฐหนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดในอีกรัฐหนึ่งไม่ว่าผู้กระทำจะมีความประสงค์ให้ผลนั้นเกิดขึ้นในอาณาจักรของอีกรัฐหนึ่งไม่ก็ตาม

องค์การสหประชาชาติ แบ่งลักษณะของอาชญากรรมองค์กร ออกเป็น ๑๐ ลักษณะ ได้แก่

๑) การลักลอบค้ายาเสพติด (Illicit Trafficking in Drugs)

๒) การลักลอบนำคนเข้าเมือง (Smuggling of Illegal Migrants)

๓) การค้าอาวุธ (Arms Trafficking)

๔) การลักลอบค้าอาวุธนิวเคลียร์ (Trafficking in Nuclear Material)

๕) กลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย (Transnational Criminal Organization and Terrorism)

๖) การค้าหญิงและเด็ก (Trafficking in Women and Children)

๗) การลักลอบค้าชิ้นส่วนมนุษย์ (Trafficking in Body Parts)

^๔ องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime), [ออนไลน์], ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖, แหล่งที่มา <http://www.institute.ago.go.th/backupweb/upload/download>.

๘) การโจรกรรมและการลักลอบค้ายานพาหนะ (Theft and Smuggling of Vehicles)

๙) การฟอกเงิน (Money Laundering)

๑๐) การกระทำอื่น ๆ (Other Activities) ที่มีลักษณะตามคำนิยามของ อาชญากรรม ข้ามชาติ เช่นการติดสินบนเจ้าพนักงานหรือข้าราชการของรัฐ อาชญากรรม คอมพิวเตอร์ อาชญากรรมทางสิ่งแวดล้อม อาชญากรรมทรัพย์สินทางปัญญา การฉ้อโกงประชาชน ข้าม ประเทศ ฯลฯ^๕

๒.๑.๕ อาชญากรรมข้ามพรมแดน (Cross-Border Crime)

เขตแดน ในพจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ของราชบัณฑิตยสถานได้ให้นิยามศัพท์ว่า หมายถึง แนวหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่กำหนดแบ่งเขตของรัฐหรือประเทศเขตหนึ่งเขตใดในทางภูมิศาสตร์ L.Oppenheim อธิบายว่า เขตแดนหมายถึง เส้นสมมติที่ปรากฏบนพื้นผิวโลกซึ่งแบ่งแยกดินแดน ระหว่างรัฐหนึ่งออกจากอีกรัฐหนึ่ง ในความหมายเฉพาะ มีการจำแนกเขตแดนซึ่งเป็นเสมือนเส้นแบ่ง เขตการใช้อำนาจของรัฐว่า ประกอบด้วยสองลักษณะ คือ เขตแดน (Boundary) ในความหมายนี้ หมายถึง เส้นเขตแดนซึ่งมีลักษณะเป็นแนวเส้นที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อชี้แสดงถึงดินแดนที่อยู่ภายใต้

อำนาจอธิปไตยของรัฐแต่ละรัฐ และเขตแดนในอีกความหมายหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่ แสดงให้เห็นในแง่ของบริเวณพื้นที่เกี่ยวกับความกว้างและความยาวซึ่งนักกฎหมายบางท่านเห็นว่าตรงกับคำว่า พรมแดน (Frontier)^๖

๒.๑.๖ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภาวันอังคารที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

“๑. นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

๑.๖ เร่งฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานา ประเทศ เพื่อสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคร่วมกัน โดยเฉพาะการเร่งแก้ไขปัญหา กระทบกระทั้งตามแนวพรมแดน ผ่านกระบวนการทางการทูตบนพื้นฐานของสนธิสัญญาและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเร่งดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงตลอดจนการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในและ ภายนอกภูมิภาค”

๒.๑.๗ ยุทธศาสตร์ประเทศ (COUNTRY STRATEGY)

ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) จัดทำขึ้นจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ หัวหน้าส่วนราชการระดับปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า วาระพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ โรงแรมเซอราตัน พัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อร่วมกันวางยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและแนวทางใน การทำงานร่วมกันในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ และเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณประจำปี ๒๕๕๗ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของการทำงานร่วมกันในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งเดิม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ๒๘ ประเด็นหลัก ๕๖ แนวทางการดำเนินการ รวมทั้งได้มีการบูรณาการ

^๕ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, ๒๕๕๔, หน้า ๕-๖ และ ๙-๑๐.

^๖ ทวีเกียรติ เจนประจักษ์, ๒๕๔๐, หน้า ๒.

ร่วมกับยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Strategy) จากการประชุม เชิงปฏิบัติการ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ ห้องประชุม ๕๐๑ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเดิมประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ โดยหลังจากการบูรณาการเป็นยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ๓๐ ประเด็นหลัก ๗๙ แนวทางการดำเนินการ เพื่อเป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์ : “ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน คนไทยอยู่ดีกินดี มีความเสมอภาค และเป็นธรรม”

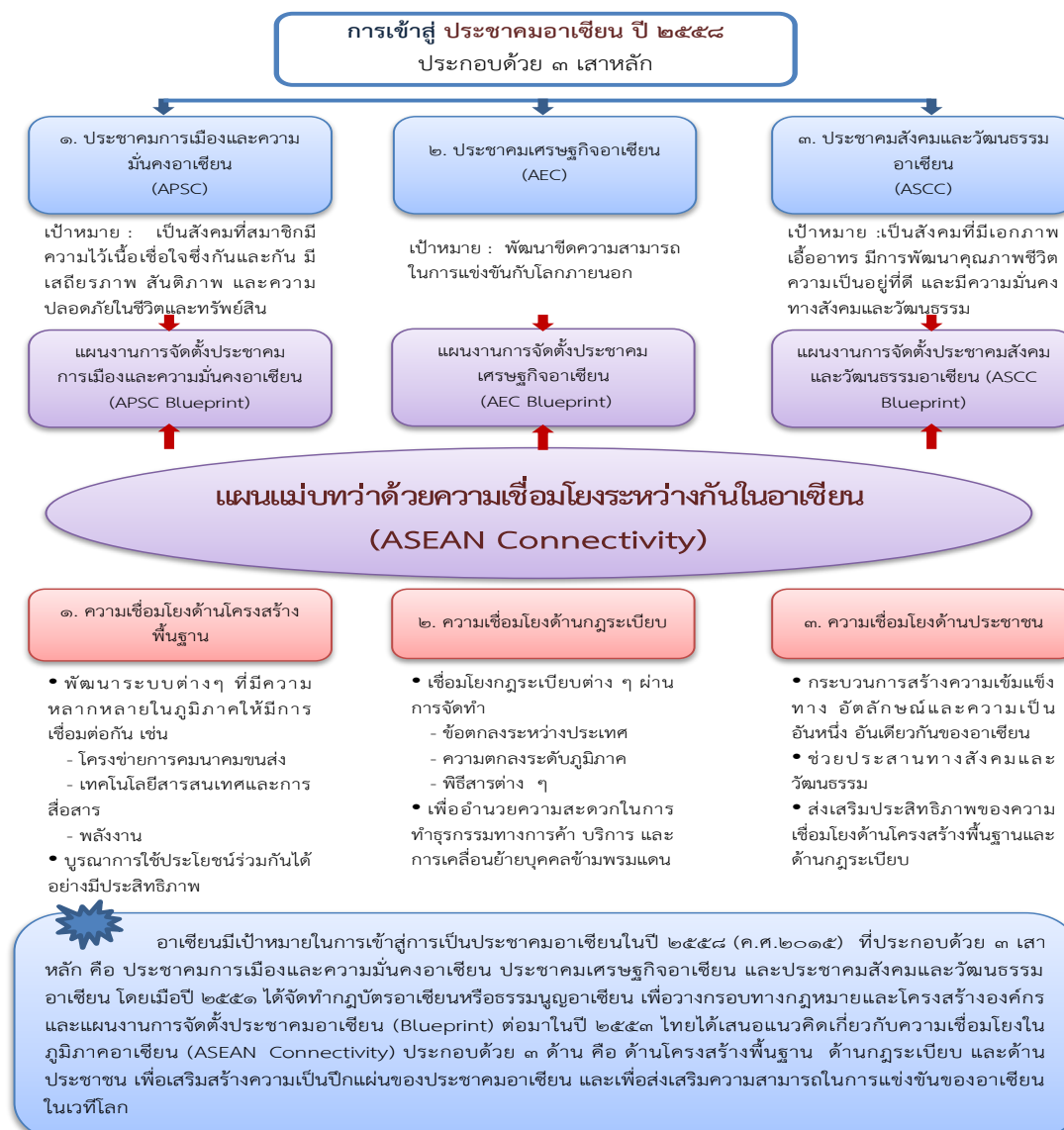
ยุทธศาสตร์ : ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ๓๐ ประเด็นหลัก ๗๙ แนวทางการดำเนินการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง (Growth & Competitiveness) ประกอบด้วย ๙ ประเด็นหลัก ๓๓ แนวทางการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) ประกอบด้วย ๘ ประเด็นหลัก ๒๐ แนวทางการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) ประกอบด้วย ๕ ประเด็นหลัก ๑๑ แนวทางการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างความสมดุลและปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ (Internal Process) ประกอบด้วย ๘ ประเด็นหลัก ๑๕ แนวทางการดำเนินการ

แผนภาพที่ ๓ แสดงความเชื่อมโยงของ ๓ เสาหลักอาเซียน กับแผนความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity)^๗

^๗ แผนความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity), หน้า ๙.

๒.๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ รายงานสรุปผลการวิจัย เรื่อง “การป้องกันองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ : ภายใต้กรอบมาตรา ๓๑ อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” (หัวข้อที่ ๓ ของโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” ระยะที่ ๒) สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด โดย รศ.ดร. ประธาน วัฒนวานิชย์ ผู้วิจัย กล่าวว่า “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในกิจกรรมดังต่อไปนี้ การขนส่งระหว่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ เทคโนโลยีการสื่อสาร เครือข่ายทางการเงินต่างประเทศสังคมบริโภคนิยมและตลาดใหม่ๆ” ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การเกิดตลาดของผู้บริโภคใหม่ๆ ได้ส่งเสริมให้องค์กรอาชญากรรมเติบโต และองค์กรเหล่านี้ได้จัดตั้งเครือข่ายหรือเป็นพันธมิตรกัน

ความท้าทายต่ออำนาจอธิปไตยและความมั่นคงของรัฐ

๑) บ่อนทำลายประชาสังคม (Civil Society) เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติคุกคามความมั่นคงของประเทศที่ตั้งองค์กร และประเทศที่ไปปฏิบัติการ

๒) มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่น

๓) บ่อนทำลายความชอบธรรมของรัฐ ในระยะยาวองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติจะเป็นภัยคุกคามต่อระบบการเงิน อำนาจอธิปไตยและการทุจริตประทุติมิชอบ ทำให้สถาบันของสังคมถูกบ่อนทำลายทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

๔) เป็นรัฐภายในรัฐ เมื่ออำนาจของรัฐบาลอ่อนแอ องค์กรอาชญากรรมที่มีพลังอำนาจอาจมองว่าตนเองมีอำนาจทางการเมือง และมีอิทธิพลที่ทำให้รัฐบาลเป็นอัมพาตได้ เช่น ในประเทศอเมริกาใต้ เป็นต้น

แนวโน้มในอนาคตที่มีผลกระทบต่อองค์กรอาชญากรรม การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การขยายทางด้านการค้าและการเดินทางระหว่างประเทศ การติดต่อสื่อสารโดยคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี และการเงินระหว่างประเทศมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

๑) การผลิตในเชิงเศรษฐกิจศาสตร์ เช่น ชาวไร่ชาวนาที่ปลูกพืชผลทางเกษตรหันไปปลูกพืชที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด เป็นต้น

๒) ความยากลำบากในการปกครองประเทศและการจัดระเบียบของโลก รัฐบาลหลายประเทศประสบปัญหาในการปกครองและการจัดการ และการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริเวณชายแดนที่อยู่ห่างไกล

๓) การอพยพย้ายถิ่น

๔) การค้าสิ่งผิดกฎหมายตามชายแดนระหว่างประเทศ อันเป็นผลมาจากการเปิดพรมแดนหรือความร่วมมือทางการค้า

๒.๒.๒ งานวิจัยเรื่อง องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ : ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากองค์กรอาชญากรรมชาติในประเทศไทย ของหลักสูตรผู้บริหารกระบวนกรยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ.๒๕๔๖ โดย พลตำรวจตรี ก้องเกียรติ อภัยวงศ์ กล่าวว่า ผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากองค์กรอาชญากรรมชาติ แผ่ขยายเพิ่มความรุนแรงไปทุก

ภูมิภาคทั่วโลก ทุกประเทศต่างตระหนักถึงความเสียหายอันเกิดจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และมีมาตรการป้องกันแตกต่างกัน แต่ยังไม่สามารถกำจัดองค์กรอาชญากรรมชาติให้หมดสิ้นไปได้

สาเหตุของปัญหาทำให้ประเทศไทยไม่สามารถกำจัดองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้หมดสิ้นไปได้ เกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น บทกฎหมายไม่มีสภาพการบังคับใช้เท่าที่ควร การกำหนดวิธีปฏิบัติในการจับกุม การดำเนินคดีอาญา และการพิจารณาลงโทษ แก่ผู้กระทำผิดซึ่งเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มีการดำเนินคดีอาญาเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป เป็นต้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาการปราบปรามป้องกันและต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การจัดตั้งหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง การจัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทุกหน่วย การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การตำรวจสากล ซึ่งปัจจุบันมีด้วยกันทั้งหมด ๑๘๑ ประเทศ ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยตลอดเวลา^๕

๒.๒.๓ จุดสสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ ๔๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ เรื่อง อาชญากรรมข้ามแดน (Cross-Border Crime) ของโครงการความมั่นคงศึกษา โดยนายธนา ยศตระกูล กล่าวว่า บทความนี้เป็นการสำรวจปัญหาอาชญากรรมข้ามแดนสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชายแดนของไทย ทั้งนี้ ปัญหาอาชญากรรมสามารถบั่นทอนความมั่นคงของชาติ จากชายขอบสู่ศูนย์กลางของประเทศได้อย่างค่อยเป็นค่อยไปและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาอาชญากรรมข้ามชายแดนไทย ๗ ปัญหาสำคัญ ได้แก่ การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบนำคนเข้าเมืองและค้ามนุษย์ การลักลอบค้ารถยนต์โจรกรรม การลักลอบค้าอาวุธสงคราม การลักลอบค้าสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ การลักลอบค้าสินค้าควบคุมและสินค้าอื่นๆ และการแพร่ระบาดของธนบัตรปลอม

ปัจจัยต่างๆ ของความซับซ้อนของปัญหา มีดังนี้

๑) แต่ละปัญหาเกี่ยวพันกันกับความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน เช่น ในกรณีปัญหาการลักลอบค้ายาเสพติด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ด้านตรวจคนเข้าเมือง ศาลากร ตำรวจ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เป็นต้น

๒) ความไม่เป็นเอกภาพในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการในความรับผิดชอบปัญหาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) กฎหมายมีช่องโหว่ และการบังคับใช้กฎหมายยังไม่เท่าทันการก่ออาชญากรรม

๔) การทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาลดลง

๕) ช่องทางเข้าออกตามแนวชายแดนมีมากเกินไปกว่ากำลังของเจ้าหน้าที่จะดูแลได้อย่างทั่วถึง เช่น กรณีของการลักลอบเข้าเมือง ด้านตรวจคนเข้าเมืองทั่วประเทศมีทั้งหมด ๕๔ ด้าน ในขณะที่ช่องทางธรรมชาติหรือช่องทางประเพณีมีจำนวนหลายร้อยช่องทาง ตลอดแนวพรมแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านทั้งสิ้นด้าน

ข้อเสนอแนะ มีดังนี้

^๕ ก้องเกียรติ อภัยวงศ์, ๒๕๕๖, หน้า ๒.

๑) การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนโดยเฉพาะ อาจจะสามารถเปลี่ยนแปลงประมาณ สำหรับปัญหาอาชญากรรมข้ามชายแดนใดๆ ก็ตาม ควรจัดให้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบหลัก รวมถึงทำหน้าที่ประสานงานให้เกิดบูรณาการในการทำงานและแก้ปัญหา

๒) ปรับปรุงกฎหมายและแก้ไขที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีอาชญากรรม เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์และการก่ออาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

๓) พัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะในเรื่องของความก้าวหน้าอาชญากรรม รวมถึงอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณในการทำงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานและลดปัญหาการรับสินบนและคอร์รัปชัน

๔) พัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและข่าวกรองระหว่างหน่วยงาน เพราะการข่าวคือหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นไปอย่างได้ผล

๕) พัฒนาศูนย์ประสานงานชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้การประสานงานเพื่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเหล่านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

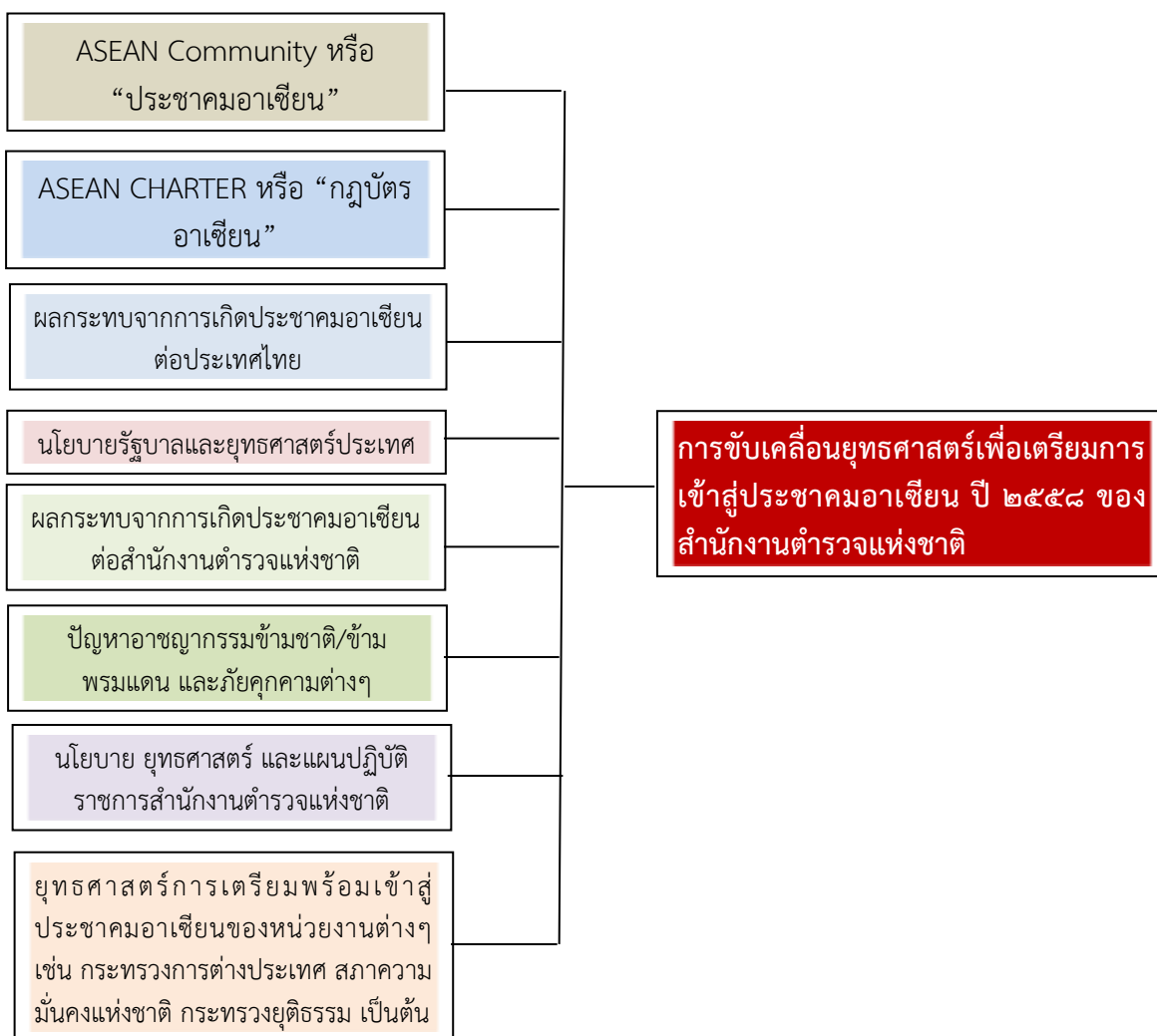
๖) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ทั้งนี้ประชาชนเป็นผู้สัมผัสปัญหาอาชญากรรมใหม่ๆ เสมอ การเข้าถึงประชาชนจะทำให้สามารถป้องกันการขยายตัวของอาชญากรรมได้เช่นกัน

๗) การปิดชายแดนไม่ใช่ทางออกของปัญหา การควบคุมที่จริงจังและการจัดการที่ถูกต้องน่าจะช่วยบรรเทาความรุนแรงของปัญหาได้มากกว่า เช่น ถ้าทำเส้นเขตแดน โดยเฉพาะในส่วนที่สามารถตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านได้แล้ว โดยเฉพาะการเฝ้าระวังตามบริเวณช่องทางประเพณีที่เป็นทางผ่านของอาชญากรรมสำคัญๆ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น^๙

๒.๓ สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการนำเสนอทฤษฎี แนวความคิด และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาแล้วข้างต้นนั้น ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องทำการศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอกองค์กรให้ครบถ้วน และเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้กำหนดแนวทางในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังต่อไปนี้

^๙ ธนา ยศตระภูณ, ๒๕๕๑:๒, หน้า ๓๖ – ๓๘.

แผนภาพที่ ๔ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

บทที่ ๓ ผลการศึกษา

จากการศึกษา โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) อาศัยวิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้กรอบแนวความคิดจากทฤษฎีในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ผลกระทบจากการเกิดประชาคมอาเซียนต่อประเทศไทยทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงบทบาทภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผลกระทบของการเกิดประชาคมอาเซียนต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแบบไม่เป็นทางการในครั้งนี้ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา ได้ดังนี้

๓.๑ การเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย^๑

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมในการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ หรือ (ค.ศ.๒๐๑๕) นั้น พบว่าปัจจัยหลักที่เป็นส่วนผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงของประเทศต่างๆ ในโลก ทำให้บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก อาเซียนต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ อีกทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถทางการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียงและในเวทีระหว่างประเทศ ผู้นำอาเซียนของประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศได้แก่อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม ลาว พม่า และกัมพูชา จึงเห็นพ้องต้องกันว่า อาเซียนควรจะร่วมมือกันให้เหนียวแน่น เข้มแข็ง และมั่นคงยิ่งขึ้น จึงได้ประกาศปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒ (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) และปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Cebu Declaration on the Acceleration of the Establishment of an ASEAN Community by ๒๐๑๕) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ที่ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community : APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(ASEAN Socio – Cultural Community : ASCC) โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่ม

^๑ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political – Security Community (APSC) Blueprint) (กรุงเทพฯ, ๒๕๕๓), หน้า ๑๔.

อำนาจการต่อรอง และขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ ๆ ในระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน

ในการเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลายด้าน อาทิ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งด้านการศึกษา ทักษะด้านภาษา การพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ การพัฒนาฝีมือแรงงานให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานอาเซียน การพัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ และความเป็นมืออาชีพของข้าราชการ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียน และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ การเตรียมความพร้อมของไทยในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ได้ระบุว่าจะต้องได้มีการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ถือเป็นวาระแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ หน่วยงานราชการต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยจะต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง และกำหนดให้ทุกส่วนราชการต้องสร้างความตระหนักเรื่องอาเซียนในหน่วยงาน โดยมีหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องประชาคมอาเซียน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบการบูรณาการยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) เพื่อเป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๕๗ และผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ.๒๕๕๘ ครั้งที่ ๒ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ ซึ่งยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ได้กำหนดเป้าหมายของประเทศไทยใน ๑๐ – ๑๕ ปี ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) พัฒนาศักยภาพทางการแข่งขันเพื่อให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากประเทศรายได้ปานกลาง (Growth & Competitiveness) ๒) ลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) ๓) เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth) และ ๔) การบริหารราชการแผ่นดิน (Internal Process Growth)^๒ ซึ่งได้บูรณาการยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยเข้าไว้ด้วย ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้า และการลงทุน ๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม ๓) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ๔) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ๕) การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ ๖) การสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน ๗) การเสริมสร้างความมั่นคง และ ๘) การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน^๓

จากยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ๘ ยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาแล้วนั้น ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การเสริมสร้างความมั่นคง มีเป้าหมายยุทธศาสตร์ คือ ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อนำไปสู่ภูมิภาคที่มีบรรทัดฐาน เอกภาพ และสันติภาพร่วมกัน มีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

^๒ เรือโทสายันต์ สุโขพิช, อ้างแล้ว หน้า ๑-๖.

^๓ กลุ่มงานนโยบาย กรมอาเซียน, การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและผลกระทบต่อไทย, [ออนไลน์], ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖, แหล่งที่มา www.mfa.go.th.

๓.๑.๑ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ

๑) สนับสนุนการแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน อาทิ งานนิติวิทยาศาสตร์ การปราบปรามยาเสพติด การค้ามนุษย์ การปราบปรามการฟอกเงิน และโรคอุบัติใหม่ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓) เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมการเมืองและความมั่นคง อาทิ ความร่วมมือจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการรักษาสันติภาพของอาเซียน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔) เสริมสร้างความร่วมมือทหาร – พลเรือน และการฝึกซ้อมการบริหารจัดการภัยพิบัติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕) ส่งเสริมให้มีหลักประกันด้านสิทธิมนุษยชนตามสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ สภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๑.๒ การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล

๑) พัฒนาระบบเฝ้าตรวจชายแดนทั้งทางบกและทางทะเล หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๒) บูรณาการการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ชายแดน เพื่อให้การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนด้านการป้องกันทางทหารและความมั่นคงอาเซียนมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๒ ผลกระทบของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อประเทศไทย^๓

การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความมั่นคง และวัฒนธรรมของไทยอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยผลกระทบอันดับแรกได้แก่ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ จากนั้นก็จะมีผลกระทบทางด้านการเมืองความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรมตามมา

สังคมไทยโดยรวมจะเป็นสังคมเปิดกว้างมากขึ้น ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจไทย โดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจจะคงเป็นตัวนำไปสู่ธุรกิจอุตสาหกรรม และบริการเพิ่มมากขึ้น เทคโนโลยีสมัยใหม่จะเข้ามาช่วยมากขึ้น การผลิตที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือจะถดถอยลง และจะมีแรงงานที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น การศึกษาและสาธารณสุขจะมีการปรับตัวสนองตอบความต้องการของประชาชน ข้าราชการจะมีคุณภาพสูงขึ้น และได้ผลต่อส่วนรวมมากขึ้น ทั้งหมด ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า

ระบบเศรษฐกิจโลกจะยังคงพัฒนาตามรูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันต่อไป โดยไม่มีเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงถึงเกิดขึ้น อันมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรง

ผลพวงจากการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และการเคลื่อนย้ายของบุคคลในภูมิภาคอาเซียน ย่อมนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งนับวันว่าจะทวีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งเป็นทั้งต้นทาง ทางผ่าน และปลายทาง ของอาชญากรรมข้ามชาติทุกรูปแบบ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศเป็นแหล่งกำเนิดสำหรับวัตถุดิบในวงจรเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งให้ผลกำไรตอบแทนอย่างมหาศาล ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในด้านต่างๆ เพื่อรองรับปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับสากล อาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญมี ๘ ด้านหลักได้แก่ ๑) การก่อการร้าย ๒) การค้ายาเสพติด ๓) การค้ามนุษย์ ๔) การค้ายาเสพติด ๕) การฟอกเงิน ๖) การค้าอาวุธ ๗) ปัญหาโจรสลัด ๘) อาชญากรรมทางด้านเศรษฐกิจ ๙) อาชญากรรมทางด้านคอมพิวเตอร์ และรวมถึงอาชญากรรมที่มีลักษณะข้ามชาติในลักษณะอื่นๆ ได้แก่ ๑) การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ๒) การลักลอบค้าทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ๓) การลักลอบค้าทรัพย์สินทางวัฒนธรรม และ ๔) การลักลอบค้าอาหารและยาปลอม

๓.๓ ผลกระทบทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน^๔

สำหรับผลกระทบทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนั้น แม้จะไม่ได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็วเหมือนกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม แต่น่าจะส่งผลกระทบที่เห็นชัดขึ้น เมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ แล้ว คาดการณ์ผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้นในแต่ละด้าน ดังนี้

๓.๓.๑ ผลกระทบทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)

เป็นกฎหมายที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงเป็นกรณีเร่งด่วน เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมากที่สุด เพราะจะมีการเคลื่อนย้ายไหลเวียนของสินค้า การบริการ เงินทุน การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี กฎหมายที่เกี่ยวข้องที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง เช่น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว โดยจะต้องกำหนดประเภทธุรกิจให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนได้โดยสะดวกมากยิ่งขึ้นและปรับปรุงนิยามของคำว่า “คนต่างด้าว” พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๒๑ เป็นต้น นอกจากนี้ยังจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร กฎหมายศุลกากร กฎหมายภาษีสรรพสามิต และกฎหมายเกี่ยวกับการถือหุ้นของคนต่างชาติ ตลอดจนทั้งจะต้องมีการพัฒนากลไกและกระบวนการระงับข้อพิพาททางอนุญาโตตุลาการอีกด้วย

^๔ เรือโทสายันต์ สุโขพิช, อ้างแล้ว, หน้าที่ ๓-๖.

๓.๓.๒ ผลกระทบทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community : APSC)

ผลของการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่มีการเคลื่อนย้ายคน สินค้า การบริการ เงินทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามพรมแดน โดยในปัจจุบันอาเซียนได้ให้ความสำคัญกับอาชญากรรมข้ามชาติ ๘ ประเภท ได้แก่ การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ โจรสลัด การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การก่อการร้าย อาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องอาญาหลายระดับ อาทิ อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การ ค.ศ. ๒๐๐๐ ระดับภูมิภาคได้แก่ สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาอาเซียน ค.ศ. ๒๐๐๔ และได้จัดทำบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อ ต่อต้านการค้ามนุษย์ ค.ศ. ๒๐๐๔ ในระดับทวิภาคี ได้แก่ บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่ง ราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเรื่องความร่วมมือทวิภาคี ว่าด้วยการขจัด การค้าเด็กและหญิงและการช่วยเหลือเหยื่อของการค้ามนุษย์ ค.ศ. ๒๐๐๓ บันทึกความเข้าใจระหว่าง รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่าด้วยความ ร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ค.ศ. ๒๐๐๓ บันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวง ความมั่นคงสาธารณรัฐประชาชนจีนกับอาเซียน ว่าด้วยความร่วมมือในประเด็นความมั่นคงรูปแบบ ใหม่ ค.ศ. ๒๐๐๔ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาล แห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในเรื่องการป้องกันและต่อสู้อาชญากรรมในลักษณะต่าง ๆ ค.ศ. ๒๐๐๔ สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา และ สนธิสัญญาโอนตัวนักโทษเด็ดขาดระหว่างประเทศ ในระดับภายในประเทศ ได้แก่ พระราชบัญญัติ ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความ ร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินตามคำพิพากษาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๒๗ และพระราชบัญญัติส่ง ผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีสนธิสัญญากับประเทศไทยเกี่ยวกับการ ส่งผู้ร้ายข้ามแดนมีจำนวน ๕ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักร กัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศฟิลิปปินส์

๓.๓.๓ ผลกระทบทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio – Cultural Community : ASCC)

ผลของการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนอกจากจะเกิดผลกระทบ ทางด้านการเมืองความมั่นคง ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคม และวัฒนธรรมตามมาด้วย โดยเฉพาะจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนหลาย ฉบับ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมซึ่งต่อไปปัญหาสิ่งแวดล้อมจะไม่ใช่ว่าของประเทศไทยใด ประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่จะเป็นปัญหาของประชาคมโลก กฎหมายเกี่ยวกับสาธารณสุข เช่นการ ควบคุมโรคติดต่อ เมื่อเป็นประชาคมอาเซียนแล้วจะดำเนินการควบคุมโรคติดต่อและโรคแปลกใหม่ อย่างไร กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิสตรี เด็ก เยาวชน ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้การคุ้มครองสิทธิ สตรี เด็ก และเยาวชน ดีพอแล้วหรือไม่ และกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

๓.๓.๔ ผลกระทบทางด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

แม้การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนจะไม่เกิดผลกระทบทางด้านกระบวนการยุติธรรมโดยเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม แต่ผลกระทบด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะเกิดขึ้นเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ซึ่งกระบวนการยุติธรรมไม่ว่าในชั้นตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์จะต้องมีการปรับตัวและเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เนื่องจากปัญหาและความซับซ้อนของอาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามพรมแดนจะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการศึกษาและเรียนรู้กฎหมายต่างประเทศ กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน กฎหมายเกี่ยวกับการค้าการลงทุน และภาษาต่างประเทศมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

นอกจากนี้ การดำเนินคดีอาญาในชั้นตำรวจและพนักงานอัยการก็จะเกิดปัญหาตามมาด้วย เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนมีระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน เช่น ประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม เคยตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส จะเลือกใช้ระบบกฎหมาย Civil Law ส่วนประเทศที่เคยตกเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน จะเลือกใช้ระบบ Common Law ส่วนประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีการนำกฎหมายอิสลาม ชะรีอะฮ์ มาใช้ประกอบกับระบบ Common Law ด้วย ดังนั้นขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาในชั้นตำรวจ และพนักงานอัยการ จึงมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะขั้นตอนการจับ การค้น การสอบสวน การยื่นฟ้องคดีต่อศาล เมื่อมีการรวมเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาของประเทศหนึ่งอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับของอีกประเทศหนึ่ง แต่ด้วยข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมายที่กฎหมายประเทศหนึ่งไม่สามารถใช้บังคับกับอีกประเทศหนึ่งได้ ดังนั้นทางออกของการดำเนินคดีอาญาในชั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการคือการทำข้อตกลงกับประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อให้มีการสร้างระบบหรือช่องทางพิเศษสำหรับความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ระบบตำรวจอาเซียน เหมือน INTERPOL หรือตำรวจสากล มีหมายจับอาเซียน (ASEAN Arrest Warrant) ที่หมายจับในประเทศหนึ่งสามารถจับผู้ต้องหาได้ทุกประเทศในอาเซียน โดยไม่ต้องไปขอหมายใหม่ มีพนักงานสอบสวนร่วม (Joint Investigation Team) ที่พนักงานสอบสวนของหลายประเทศที่มีเขตอำนาจเกี่ยวพันกันเป็นคณะพนักงานสอบสวนร่วมมีอำนาจร่วมทำคดีด้วยกัน หรือสถานที่ดำเนินคดีที่เหมาะสม (Choice of Forum to Prosecute) โดยเจ้าหน้าที่ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจพิจารณาฟ้องคดีในศาลของประเทศที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการดำเนินคดี เป็นต้น

๓.๓.๕ ผลกระทบทางด้านปัญหาอาชญากรรม

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่ามีปัจจัยหรือสาเหตุเกี่ยวพันกันอยู่หลายประการ มิใช่ว่าการที่ประเทศใดประเทศหนึ่งมีการพัฒนาเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการเร่งอัตราการเพิ่มระดับผลิตผลมวลรวมให้มากขึ้น ทำให้รายได้เฉลี่ยต่อคนของประเทศสูงขึ้นแล้ว จะทำให้ปัญหาอาชญากรรมน้อยลง ปัญหาอาชญากรรมนั้นส่วนหนึ่งมีผลมาจากเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มชนชั้นในสังคม ปัญหาความยากจนก็เป็นรากฐานส่วนหนึ่งที่เกิดปัญหาทางสังคม และนอกจากนี้ ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสังคมก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดปัญหาอาชญากรรม อาชญากรรมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม แต่จะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการณ์

แปรของสภาวะการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะการณ์ได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลทั้งในด้านบวกและด้านลบ ทางด้านลบนั้นก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและปัญหาสังคมโดยรวม เป็นเงื่อนไขนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมที่สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและความเสียหายแก่รัฐเป็นอย่างมาก อาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการกระทำผิดที่สลับซับซ้อนมากขึ้นทุกระดับอย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กระทำผิดควบคู่ไปกับการอาศัยช่องว่างของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของยาเสพติดให้โทษ อาชญากรรมข้ามชาติ การค้ำมนุษย์ การค้าอาวุธปืน อาวุธสงคราม และการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การกระทำความผิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเงิน การธนาคาร ภาษีอากร การลักลอบนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงโดยผิดกฎหมายและการกระทำผิดในลักษณะมือปืนรับจ้าง เป็นต้น

ประเทศไทยมีการประสานความร่วมมือกันสมาชิกของกลุ่มประเทศอาเซียน ในเรื่องการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างใกล้ชิด ได้มีการรวมตัวกันจัดการประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียน (ASEANAPOL) ขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งการประชุมครั้งล่าสุด เป็นครั้งที่ ๓๓ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘-๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ณ โรงแรมดุสิตธานี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งวาระหลักของการประชุม ได้แก่ การแสวงหาความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ส่งผลร้ายแรงต่อภูมิภาค อันได้แก่ การลักลอบค้ายาเสพติด การก่อการร้าย การลักลอบค้าอาวุธ การค้ำมนุษย์ การฉ้อโกงทางทะเล อาชญากรรมเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์และบัตรเครดิต อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ การปลอมแปลงเอกสาร การฉ้อโกงข้ามชาติ ประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้เองเป็นที่มาของกรอบและประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติที่อาเซียนให้ความสนใจและเฝ้าระวัง^๕

๓.๔ ผลการศึกษาข้อมูลการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากการศึกษาข้อมูลการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ.๒๕๕๘ ของหน่วยงานต่างๆ พบว่ามีหลายหน่วยงานที่ได้มีการวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานแล้ว อาทิ

๓.๔.๑ ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกรมอาเซียนกระทรวงการต่างประเทศ ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้^๖

๑) เป้าประสงค์

(๑) รักษาและส่งเสริมสถานะ/บทบาทของประเทศไทยในเวทีอาเซียนทั้งในด้านเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมือง ศักยภาพและความเจริญทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียนในกรอบความร่วมมือที่มีอาเซียนเป็นแกนนำ

^๕ ผู้จัดการออนไลน์, อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม, [ออนไลน์], ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖, แหล่งที่มา www.manager.co.th.

^๖ แหล่งที่มา <http://www.mfa.go.th/asean/th/organize/30084>, ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖.

(๒) ร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนในการรักษาสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง ส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล ความโปร่งใส ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แก้ไขภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และผลกระทบทางลบที่เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างกัน

(๓) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาทั้งทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

(๔) ในฐานะประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน จะดำเนินบทบาทเชิงรุกที่สร้างสรรค์

(๕) ร่วมมือและสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ให้สามารถมองเห็นภาพรวมความร่วมมือกรอบอาเซียนและบูรณาการแผนดำเนินงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ไทยพร้อมก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ดำเนินการเชิงรับและรุกในมิติต่างๆ เพื่อรักษาและผลักดันบทบาท/จุดแข็งของไทยในเวทีอาเซียนทั้งในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม ๕ ประเทศ และกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่ ๔ ประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ใช้ประโยชน์จากศักยภาพของประเทศไทย เพิ่มบทบาทยุทธศาสตร์ของไทยในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา เพื่อสร้างความก้าวหน้าในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง อาทิตี ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนธรรมาภิบาลการลดช่องว่างเพื่อการพัฒนา การเชื่อมโยงระหว่างกัน รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สนับสนุนและส่งเสริมการเชื่อมโยงที่ครบวงจร ระหว่างทั้ง ๓ ประชาคมอาเซียน และในกรอบเวทีต่างๆ ทั้งอาเซียน อาเซียนบวกหนึ่งกับประเทศคู่เจรจาเป็นรายประเทศ อาเซียนบวกสาม และเวทีเอเชียตะวันออกเฉียง เป็นต้น เพื่อสนับสนุนกระบวนการรวมตัวในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ผลักดันวาระของประชาชนในอาเซียน อาทิตี การบริหารจัดการภัยพิบัติ ประเด็นที่เกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาข้ามชาติ และผลกระทบที่เกิดจากความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ผลักดันแนวทางดำเนินงานภายในประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเตรียมความพร้อมของภาคส่วนต่างๆ ในประเทศไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชน

๓.๔.๒ แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการกระทรวงยุติธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้^๗

๑) เป้าประสงค์

(๑) กฎหมายที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจได้รับการพัฒนา และ

ช่วยเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะประเภทธุรกิจ รวมถึงเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้า การลงทุน

(๒) กระบวนการยุติธรรมมีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบภายในกระทรวงยุติธรรม รวมถึงมีฐานข้อมูล ด้านกระบวนการยุติธรรมร่วมกันกับประเทศในอาเซียน

(๓) ประชาชนผู้รับบริการทั้งในประเทศ และต่างประเทศได้รับการบริการอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

(๔) ประชาชนผู้รับบริการทั้งในประเทศ และต่างประเทศมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

(๕) ข้าราชการ และบุคลากรกระทรวงยุติธรรม ได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนากฎหมาย เพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาไกล และสร้างเสริมความเชื่อมโยงในระบบและกระบวนการยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาระบบบริการด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความเสมอภาค และเป็นธรรมให้แก่ประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรมไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยกกระดับขีดสมรรถนะขององค์กร และบุคลากรในกระทรวงยุติธรรม

๓.๔.๓ ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์^๗

ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ จัดทำขึ้นผ่านกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ทางวิชาการ รวมทั้งการรับฟังความเห็น

ตลอดจนข้อเสนอแนะอย่างรอบด้านจากเวทีการประชุมส่วนราชการ ภาคนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ตลอดจนการศึกษาดูงานเชิงลึกในต่างประเทศที่ผ่านประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกับที่กำลังเกิดขึ้นในอาเซียนมาก่อน จะเป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการเตรียมความพร้อมของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของอาเซียนได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถเตรียมตัวและมีความพร้อมในการผลักดันผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของไทยในอาเซียน ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมทั้งสามารถป้องกันหรือลดผลกระทบ ตลอดจนความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเอกภาพของอาเซียนและสร้างดุลยภาพทางอำนาจกับมหาอำนาจ

^๗ กระทรวงยุติธรรม, ร่างยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, [ออนไลน์], ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖, แหล่งที่มา <http://www.ops.moj.go.th/mini110/inner.php?section>.

วัตถุประสงค์ เพื่อให้อาเซียนมีเอกภาพในการดำเนินความสัมพันธ์กับมหาอำนาจ และไทยสามารถใช้อาเซียนเป็นเครื่องมือในการสร้างดุลยภาพทางความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมหาอำนาจ

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความพร้อมภายในเพื่อรับมือกับการติดต่อเชื่อมโยงในอาเซียน

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความพร้อมภายในประเทศในการรับมือกับผลข้างเคียงที่จะเกิดขึ้นจากการอำนวยความสะดวกให้มีการติดต่อเชื่อมโยงกันมากขึ้นในอาเซียน

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การร่วมมือกับอาเซียนเพื่อรับมือกับการติดต่อเชื่อมโยงในอาเซียน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้อาเซียนร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรมในการป้องกันผลข้างเคียงจากการติดต่อเชื่อมโยงกันมากขึ้นในอาเซียน โดยเน้นความสำคัญของการบริหารจัดการชายแดน เพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อไทย เฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย และปัญหายาเสพติด

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การปรับตัวอย่างสมดุลเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้สามารถดำเนินการอย่างสมดุลในการปรับตัวให้สอดคล้องกับการที่อาเซียนเป็นองค์กรที่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดมากขึ้น แต่สามารถรักษาผลประโยชน์ด้านความมั่นคงแห่งชาติที่สำคัญไว้ได้

๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างความตระหนักรู้ และทัศนคติที่เหมาะสมต่ออาเซียน

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และทัศนคติที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียน และสามารถดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในการสร้างความคุ้นเคย ความเข้าใจ และความรู้สึก เป็นมิตรระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๕ แนวโน้มผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของตำรวจและแนวทางการเตรียมความพร้อม

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกรอบทิศทางของการรวมตัวกันสร้างประชาคมอาเซียนตามพันธะกรณีทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคง ด้านประชาคมเศรษฐกิจ และด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม แล้วจะเห็นได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีส่วนต้องเข้าไปร่วมรับผิดชอบดำเนินการในหลายส่วนเพื่อให้การสร้างประชาคมอาเซียนบรรลุผลตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนด กล่าวคือ

๓.๕.๑ ด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขความขัดแย้ง (ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ ความเชื่อ และวัฒนธรรม ความไม่เป็นธรรมในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ หรือผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ฯลฯ) การระงับข้อพิพาทโดยสันติ การส่งเสริมธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมในการบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การตอบสนองต่อภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งอาชญากรรมข้ามชาติ ความร่วมมือจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ

รวมถึงการสร้างและแบ่งปันกฎเกณฑ์ร่วม ส่งเสริมบรรทัดฐานแนวทางปฏิบัติที่ดีระหว่างหน่วยงาน ตำรวจในระดับภูมิภาคตามแนวทางที่กำหนดในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER)

๓.๕.๒ ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกและแก้ไขอุปสรรคทางการค้าและการขนส่งที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกด้านการเข้า-ออกและการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ การให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบอันเกิดจากการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และการท่องเที่ยว

๓.๕.๓ ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการเสริมสร้างเครือข่ายความมั่นคงปลอดภัยทางด้านอาหาร โภชนาการ และสาธารณสุข (การคุ้มครองผู้บริโภค) การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการเสริมสร้างและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

อย่างไรก็ดี แนวทางการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ด้านดังกล่าวข้างต้นนั้น จะต้องกำหนดให้สอดคล้องรองรับกับแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน คือ ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงด้านประชาชน เพื่อให้การดำเนินการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้วิเคราะห์ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบที่จะเกิดขึ้นจากความเชื่อมโยงด้าน ต่าง ๆ ในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ ด้าน และวางแนวทางการเตรียมความพร้อมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติรองรับความเชื่อมโยงด้านต่างๆ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ความเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก (ทางถนน) รถไฟ ทางทะเล และทางอากาศ มีผลต่อภารกิจของตำรวจไทยทั้งประเทศเกือบทุกพื้นที่และทุกหน่วยงานก็ว่าได้ เป็นประเด็นท้าทายทั้งการปรับตัว การปรับปรุงระเบียบวิธีการปฏิบัติทั้งระบบอย่างมากมาย ทั้งกฎหมาย กฎจราจร การบังคับใช้กฎหมายทั้งระบบการอำนวยความสะดวก การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปรับภารกิจโครงสร้าง หน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งหมดให้มีความรู้ความเข้าใจในกรอบประชาคมอาเซียนการปรับปรุงแบบการทำงานใหม่ ทักษะภาษาและการให้บริการ

ด้านแรงงาน/ผู้ประกอบการ ซึ่งกำหนดให้มีการปรับปรุง การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติให้เป็นระบบ และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจในการเฝ้าระวังตามแนวชายแดน และร่วมบูรณาการแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งปกติได้มีการกำหนด ๓ มาตรการหลัก คือ มาตรการป้องกัน สร้างความร่วมมือ ความเข้าใจ และปราบปราม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมือง โดยเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยี การปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการรักษาความมั่นคงและให้บริการคนต่างด้าวและการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพสูง พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิด คือ การมีความร่วมมือด้านการเมือง และความมั่นคง เพื่อนำไปสู่ภูมิภาคที่มีบรรทัดฐาน เอกภาพ และสันติภาพร่วมกัน โดยการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ ทั้งด้านการแลกเปลี่ยนบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านความมั่นคง ความร่วมมือทหารพลเรือนในการบริหารจัดการภัย

พิบัติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจในการพัฒนาโลกความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในอาเซียน และหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ ทั้งการส่งข้าราชการตำรวจไปประจำในประเทศสมาชิก และพัฒนาโลก ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในงานเกี่ยวกับอาชญากรรมด้านต่าง ๆ

สำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ทางชายแดน ทั้งทางบก และทางทะเล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีภารกิจในการเฝ้าระวังตามแนวชายแดนทั้งด้านอาชญากรรม และป้องกันคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งนอกจากการควบคุมอาชญากรรมตามแนวชายแดน ช่องทางตามธรรมชาติ และจุดผ่อนปรน ทั้งด้วยการป้องกันปราบปราม และการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมแล้ว ยังต้องมีการเสริมกำลังในการดูแลรักษาแนวชายแดน กรณีมีการเข้าทดแทนกำลังทางทหาร

นอกจากนี้ ในด้านธรรมาภิบาล และปัจจัยสนับสนุน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีภารกิจในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของประเทศสมาชิก และกฎบัตรอาเซียน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการตำรวจในการอำนวยความสะดวกอย่างมีมาตรฐาน มีวัสดุอุปกรณ์เหมาะสม ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เชื่อมโยงภายในอย่างสมบูรณ์ เพื่อพัฒนาไปสู่การเชื่อมต่อเข้ากับระบบข้อมูลตำรวจอาเซียนต่อไป

การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียนนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะต้องกำหนดภารกิจในการรักษาความปลอดภัยโดยทั่วไปและบริเวณด่านชายแดนที่เชื่อมโยงกับทางหลวงอาเซียน อันได้แก่ จังหวัดเชียงราย (ด่านเชียงของ, ด่านแม่สาย) จังหวัดตาก (ด่านแม่สอด) จังหวัดสงขลา (ด่านสะเดา, ด่านปาดังเบซาร์) จังหวัดหนองคาย (ด่านหนองคาย) จังหวัดมุกดาหาร (ด่านมุกดาหาร) จังหวัดสระแก้ว (ด่านคลองลึก) จังหวัดนครพนม (ด่านนครพนม) และ จังหวัดกาญจนบุรี (ด่านพุน้ำร้อน) เป็นพิเศษ พร้อมทั้งการระดมสรรพกำลังในการควบคุมอาชญากรรมแหล่งมั่วสุ่มอันเป็นบ่อเกิด ทั้งอาชญากรรมทั่วไป และอาชญากรรมข้ามชาติในเมืองดังกล่าว และเมืองใกล้เคียงอย่างเข้มข้น

๓.๖ ยุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากการศึกษายุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งได้กำหนดแนวทางที่ใช้ในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อขับเคลื่อนองค์การไปสู่การ “เป็นตำรวจมืออาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน” นั้น พบว่า ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ ๔ ยุทธศาสตร์ โดยได้กำหนดการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ ในภาพกว้าง ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล^๔

เป้าประสงค์ : ๑.๑ ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ : ๑.๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญ ดังนี้

๑) ปกป้อง เทิดทูน พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

^๔ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๖๔, หน้า ๑๔.

- ๒) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- ๓) แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๔) รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- ๕) ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว
- ๖) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง
- ๗) ปฏิบัติการด้านต่างๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง
- ๘) เตรียมความพร้อมขององค์การเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- ๙) รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

๓.๗ ผลการศึกษาในการจัดทำแผนแม่บทและยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แนวคิดการจัดทำแผนแม่บทเตรียมพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ คือความสอดคล้องและสอดคล้องประสานกับองค์ประกอบ ๓ เสาหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community – APSC) ๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) และ ๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC)^๙ มีการกำหนดแนวทาง มาตรการดำเนินการและแผนปฏิบัติการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สามารถรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นมาตรฐานเดียวในกรอบของอาเซียน การกำหนดภารกิจและแนวทางการปฏิบัติ สร้างความเชื่อมโยงในด้านต่างๆ ในกรอบของอาเซียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของประเทศ และระดับภูมิภาค หน่วยงานและบุคลากรในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการ แนวทางการพัฒนา (Roadmap) โครงการและกิจกรรมต่างๆ รองรับให้เป็นรูปธรรมได้ กำหนดแนวทาง มาตรการดำเนินการและกรอบต่างๆ ให้แก่หน่วยงานและบุคลากรในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้นำไปแปลงเป็นแผนปฏิบัติและโครงการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อจัดทำแผนแม่บทรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ.๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (ความเสี่ยง)

เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ พื้นที่ชายแดนซึ่งเคยเป็นพื้นที่ปิดจะถูกเปลี่ยนสภาพไปสู่พื้นที่เปิดกว้างเพื่อการติดต่อคมนาคม การค้า และการท่องเที่ยวมากขึ้น แต่เนื่องจากพื้นที่ชายแดน มีขอบเขตกว้างขวางและยังมีปัญหาเส้นเขตแดนที่ยังไม่ชัดเจนอีกหลายพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาเส้นเขตแดนด้านไทย - กัมพูชา ประกอบกับยังคงมีปัจจัยจากสถานการณ์ในประเทศเพื่อนบ้านที่กระทบต่อชายแดน และพื้นที่น่านน้ำ จึงยังคงมีปัญหาและความเสี่ยงเกิดขึ้นและดำรงอยู่หลาย

^๙ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, อ้างแล้ว, หน้า ๑๔.

ประการ ซึ่งล้วนแต่ยังมีผลต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ชายแดน ซึ่งจะต้องมีการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงาน/ กระบวนการเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการปฏิบัติการเฝ้าตรวจชายแดน การสกัดกั้นป้องกันการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การขนย้ายและลำเลียงยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมาย การรुक้าของกองกำลังติดอาวุธขนาดเล็กบริเวณชายแดน การละเมิดน่านน้ำ โดยเฉพาะจากการประมงผิดกฎหมาย อาชญากรรมและการก่อการร้ายทางทะเล ตลอดจนการละเมิดน่านฟ้าโดยเฉพาะการบินลำแดน เป็นต้น

จากยุทธศาสตร์ในด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งในแต่ละปีจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาจากต่างประเทศเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ยิ่งในวันข้างหน้าจะมีการจัดเป็นประชาคมอาเซียน ยิ่งจะทำให้ชาวต่างชาติหรือต่างด้าวหลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ตลอดจนปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว เช่น อาชญากรรม หรือกระทำการต่างๆต่อนักท่องเที่ยว ทำให้ประเทศเสื่อมเสียชื่อเสียง ซึ่งสาเหตุหลักก็มาจากกำลังของเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยมีไม่เพียงพอในภารกิจ สำหรับด้านการปฏิบัติงานนั้นเมื่อมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างแน่นอน แต่ในความเป็นจริงนั้นอาจจะจะมีมิฉฉาหรือขบวนการก่อการร้ายหรือผู้ร้ายหนีข้ามแดนเข้ามาก่ออาชญากรรมในประเทศและในทางกลับกัน อาจจะมีคนร้ายที่อยู่ในประเทศ จ้องที่จะก่อคดีต่อชาวต่างชาติก็ได้เพราะจำนวนของเจ้าหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยมีเท่าเดิม ไม่เพียงพอต่อภารกิจในการดูแลจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น

การพัฒนาและเสริมสร้างขีดสมรรถนะของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาคมอาเซียนกำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการทำงานและติดต่อกันระหว่างประเทศ ข้าราชการตำรวจที่สัมผัสกับประชาชนจำเป็นจะต้องมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษในทุกพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันข้าราชการตำรวจที่มีความรู้ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการเพิ่มบุคลากรใหม่ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษ พัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ต่างๆ

ในระดับภูมิภาค ประเทศไทยมีการประสานความร่วมมือกันสมาชิกของกลุ่มประเทศอาเซียน ในเรื่องการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างใกล้ชิด ได้มีการรวมตัวกันจัดการประชุมหัวหน้าตำรวจอาเซียน (ASEANAPOL) ขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ ซึ่งวาระหลักของการประชุม ได้แก่ การแสวงหาความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ส่งผลร้ายแรงต่อภูมิภาค อันได้แก่ การลักลอบค้ายาเสพติด การก่อการร้าย การลักลอบค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ การฉ้อโกงทางทะเล อาชญากรรมเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์และบัตรเครดิต อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ การปลอมแปลงเอกสาร การฉ้อโกงข้ามชาติ ประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้เองเป็นที่มาของกรอบและประเภทของอาชญากรรมข้ามชาติที่อาเซียนให้ความสนใจและเฝ้าระวัง แต่จากกรอบความร่วมมือระหว่างกันในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ยังไม่มีการร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการประสานการปฏิบัติงาน ควรมีตำรวจประจำในประเทศสมาชิก (ทูตตำรวจ) เพื่อประสานความร่วมมือในทางอาญา การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการช่วยเหลือคนไทยที่ประสบปัญหาในต่างประเทศ

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดทำข้อมูลกลางระหว่างประเทศร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลอาชญากรรมระหว่างประเทศทั้งผู้กระทำผิดเป็นบุคคลในสมาชิกอาเซียน และผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลภายนอกสมาชิก ซึ่งในการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวปัจจุบันมีความเชื่อมโยงกันในระดับกองบัญชาการและกองบังคับการที่รับผิดชอบงานลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติ แต่เมื่อมีการเดินทางของคนระหว่างประเทศสะดวกขึ้นโดยใช้วีซ่าเดียว จึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมทั้งอุปกรณ์กระจายไปสู่ระดับภูธรจังหวัดและกองบังคับการ โดยเฉพาะตำรวจภูธรจังหวัดเป็นศูนย์กลางในการประสานระหว่างสถานีตำรวจภูธรต่างๆ เพื่อความรวดเร็วในการเรียกดูตรวจสอบข้อมูล อาชญากร หรือบุคคลที่ประเทศสมาชิกต้องการตัว และสามารถสกัดกั้นติดตาม ได้ทัน

ในด้านอื่นๆ การเตรียมพร้อมรับภัยพิบัติทางธรรมชาติและเหตุฉุกเฉิน โดยพัฒนาศักยภาพและความร่วมมือภายในประเทศ เนื่องจากสภาพภูมิอากาศของโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งส่งผลกระทบต่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับผลกระทบจากพายุที่รุนแรง, ฝนที่มีปริมาณมากเกิดน้ำท่วม แผ่นดินไหวเกิดสึนามิ ทำให้มีผู้เสียชีวิต บ้านเรือนของประชาชนเสียหาย อีกทั้งการเดินทางระหว่างประเทศสะดวกขึ้นทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาด การติดเชื้อมีอยู่ ได้แก่ โรคเอดส์ โรคไข้หวัดนก โรคซาร์ส หรือไข้หวัด ๒๐๐๙ และโรคอุบัติใหม่ที่จะเกิดขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแล้ว ยังมีหน้าที่ในการปกป้องประชาชนให้อยู่อย่างสงบสุข และช่วยเหลือบรรเทาภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงต้องมีการเตรียมแผนความร่วมมือกับประเทศสมาชิกเพื่อเป็นการป้องกันและรองรับกับภัยพิบัติต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เสริมสร้างศักยภาพด้านโครงสร้างและกระบวนการในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จัดสรรอัตรากำลังให้กับหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความมั่นคง การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การอำนวยความสะดวก และการให้บริการแก่ประชาชน การศึกษาแนวโน้ม ความเป็นไปได้ของอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้ายและศึกษาแนวทางรับรู้ถึงระบบอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ ยุทธภัณฑ์ของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีสมรรถนะทัดเทียมกัน มีผลต่อการปรับภารกิจองค์กรตำรวจมากที่สุดกว่าประเด็นยุทธศาสตร์อื่นๆ ในการเตรียมความพร้อมรองรับวิทยาการสมัยใหม่ของอาชญากรรมข้ามชาติ การมีแผนบริหารจัดการความเสี่ยงด้านภัยพิบัติในระดับประเทศ มีการเตรียมพร้อมศึกษา การแก้ไขปัญหาเหตุวิกฤตในภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ การปรับปรุงระเบียบวิธีการปฏิบัติให้มีความรู้ความเข้าใจในกรอบประชาคมอาเซียน การปรับรูปแบบการทำงาน ทักษะภาษา และการให้บริการข้าราชการตำรวจ ยังขาดความตระหนัก รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจ และความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การฝึกอบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการตำรวจ เพื่อปฏิบัติงานกับแต่ละประเทศในประชาคมอาเซียนอาจประสบปัญหา อันเนื่องมาจากความแตกต่างกันในเรื่องกฎหมายของแต่ละประเทศ

๓.๘ ผลการสรุปข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (แบบไม่เป็นทางการ)

๓.๘.๑ พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

เน้นให้ความสำคัญในเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นอย่างมาก และต้องการให้มีขับเคลื่อนในทุกๆ ด้านอย่างชัดเจน โดยจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน สิ่งแรกที่จะต้องปรากฏคือ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ (อาคารสถานที่บริการ ป้ายบริการต่างๆ ยานพาหนะ เครื่องแบบตำรวจ) การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของระบบด้านตรวจคนเข้าเมือง การบริหารจัดการชายแดน ความมั่นคง การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว การบริการ และการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน, ความร่วมมือด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในและนอกกลุ่มอาเซียน การศึกษาข้อกฎหมายระหว่างประเทศ การดูแลนักท่องเที่ยว การจัดทำป้ายภาษาอังกฤษเพิ่มเติม รวมทั้ง จัดตั้งศูนย์อาเซียน เพื่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ โดยตรง ซึ่งได้มีการเชิญผู้บริหารระดับสูง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมร่วมกันพิจารณาและมอบหมายความรับผิดชอบไปส่วนหนึ่งแล้ว และจะได้มีการติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัดการดำเนินการในการเตรียมความพร้อม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้มอบให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูง ลงมากำกับดูแลด้วยตนเอง

๓.๘.๒ พล.ต.อ.วัชรพล ประสารราชกิจ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ/ประธานกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เมื่อประชาคมอาเซียนเกิดขึ้นการเดินทางของผู้คนทั้ง ๑๐ ประเทศจะง่ายขึ้นเพียงแค่นี้พาสปอร์ตอาเซียน ประกอบกับเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกัน การบังคับใช้กฎหมายก็ย่อมเกิดขึ้นกับคนทุกชนชาติในประชาคมอาเซียน เราจะเห็นรถยนต์ของต่างประเทศอยู่ในประเทศไทย จะมีการเคลื่อนย้ายคน สิ่งของ ยานพาหนะมากและรวดเร็วขึ้น ซึ่งรวมไปถึงปัญหาอาชญากรรมที่หลากหลายขึ้น หน่วยงานแรกที่เตรียมแผนการพัฒนา คือ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) จะต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลเป็นระบบเดียว ระบบฐานข้อมูลตรวจคนเข้าเมืองสำคัญมากในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เรื่องถัดไปคือการพัฒนาภาษาให้กับข้าราชการตำรวจ เป็นเรื่องที่จำเป็นและทำหลายมาก ปัจจุบันข้าราชการระดับปฏิบัติมีความสำคัญมาก ขณะนี้เรามีตำรวจประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ นาย แบ่งเป็นชั้นประทวน ๑.๕ แสนนายและระดับสัญญาบัตร ๕หมื่นนาย กว่าร้อยละ๗๐ ของตำรวจชั้นประทวน ซึ่งต้องมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายนั้น ยังไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ขณะนี้ให้ กองบัญชาการศึกษา ไปศึกษาหลักสูตรที่จะพัฒนาตำรวจซึ่งมีหน่วยงานอย่างสถาบันภาษาของสถานทูตสหรัฐอเมริกา หรือ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พร้อมจะมาช่วยทดสอบ ระดับภาษาให้ และให้มีการพัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อจะได้ฝึกฝนเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง รวมถึงการสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษาที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อใช้ในการพัฒนาตำรวจต่อไป

๓.๘.๓ พล.ต.ท.อำนาจ อันอาดมิ่งงาม ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ/เลขาธิการคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ เป็นหน่วยงานหลักด้านอำนวยการในการกำหนดยุทธศาสตร์ นำไปปฏิบัติ และติดตามประเมินผล รายงานความก้าวหน้าให้ผู้บริหารทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการ ซึ่งปัจจุบันการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ท่านผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้มอบหมายให้ พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และ พลตำรวจเอกวุฒิ ลิปตพัลลภ ที่ปรึกษา (สบ ๑๐) เป็นหัวหน้าจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และเป็นรองประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ซึ่งการดำเนินการมีความก้าวหน้าไปมากพอสมควร

๓.๘.๔ พ.ต.อ.อนุชา รณะนันท์ รองผู้บังคับการกองยุทธศาสตร์/หัวหน้าศูนย์อาเซียน

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้จัดตั้งศูนย์อาเซียน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ขึ้นเพื่อเป็นศูนย์อำนวยการประสานงาน ติดตามทิศทางและความคืบหน้าการดำเนินการ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๓๕๕๘ ตามนโยบายของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ศึกษาข้อมูล แผนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและข้อมูลด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงนโยบายและข้อสั่งการของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ กำหนดแผนงานมาตรการและแนวทางในการดำเนินการและขับเคลื่อนการปฏิบัติของหน่วยต่างๆ ติดตาม เร่งรัด วิเคราะห์และประเมินผล ตลอดจนจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ คณะกรรมการอำนวยการฯ และ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติพิจารณา และดำเนินการอื่นๆ ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ คณะกรรมการอำนวยการฯ และคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ มอบหมาย

๓.๙ ผลกระทบเชิงบวก ผลกระทบเชิงลบ แนวทางการดำเนินการ เพื่อเตรียมความพร้อม และข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี นโยบายรัฐบาล ทิศทางการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ยุทธศาสตร์ประเทศ ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของหน่วยงานต่างๆ ยุทธศาสตร์การบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ศึกษาได้สรุปเป้าหมายการให้บริการ การวิเคราะห์ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบที่จะเกิดขึ้นจากความเชื่อมโยงด้านต่าง ๆ แนวทางการดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปรากฏตามตารางสรุปความเชื่อมโยง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ข้อมูลผลกระทบเชิงบวก ผลกระทบเชิงลบ แนวทางการดำเนินการ เพื่อเตรียมความพร้อม และข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เป้าหมาย/พันธกรณี (๑)	ผลกระทบเชิงบวก (๒)	ผลกระทบเชิงลบ (๓)	แนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม (๔)	ข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (๕)
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน				
๑. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน				
๑.๑ การเปิดเสรีการค้าสินค้า ๑.๒ การเปิดเสรีการค้าบริการ ๑.๓ การเปิดเสรีด้านการลงทุน ๑.๔ การเปิดเสรีด้านทุนที่มากขึ้น ๑.๕ การเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมืออย่างเสรี	การเปิดเสรีทั้งด้านแรงงาน สินค้า บริการ และการลงทุนจะก่อให้เกิดการแข่งขัน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับบริการที่มีความหลากหลาย และมีคุณภาพสูงขึ้น	๑. การเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี ต้องจ้างแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน อาจจะทำให้เกิดข้อพิพาทด้านแรงงาน สวัสดิการฯ ๒. ความไม่พร้อมในการให้บริการด้านขอยุ่ต่อ หรือการลงทุนที่เกี่ยวกับงานตรวจคนเข้าเมือง ๓. แรงงานไทย อาจตกงานมากขึ้น เนื่องจากการไหลเข้าของแรงงานมีฝีมือจากประเทศต่าง ๆ ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ๔. สินค้าคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน หรือละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เข้าสู่ประเทศได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น	๑. เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่จะต้องรับผิดชอบในข้อพิพาทต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในด้านความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน ภาษา และกฎหมาย ๒. ศึกษาวางแนวทางแก้ไขกฎระเบียบให้ส่งเสริมการลงทุน การค้า และการบริการ ๓. เพิ่มความเข้มในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเฉพาะตามแหล่งท่องเที่ยว หรือแหล่งรวมของแรงงานต่างชาติ	

เป้าหมาย/พันธกรณี (๑)	ผลกระทบเชิงบวก (๒)	ผลกระทบเชิงลบ (๓)	แนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม (๔)	ข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (๕)
๒. การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน				
๒.๔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	จะก่อให้เกิดความคล่องตัวในการขนส่ง และการข้ามแดนภายในภูมิภาคอย่างมากขึ้น	การให้บริการและการรักษาความปลอดภัย ณ จุดผ่านแดนและเส้นทางขึ้นใน ยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร และระบบข้อมูลสารสนเทศ	๑. ด้านตรวจ ณ จุดเชื่อมพรมแดน ๒. การรักษาความปลอดภัยระบบโครงข่ายคมนาคมชั้นในได้แก่ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ ทางหลวง ทางรถไฟ ๓. การปรับปรุงกฎระเบียบและขั้นตอนการตรวจลงตรา ๔. การพัฒนาสถานีตำรวจ ตู้ยาม หรือที่พักสายตรวจเป็นจุดบริการ	
ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน				
๑. การพัฒนามนุษย์				
๑.๘ พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ	เกิดความตื่นตัวในระบบราชการในการพัฒนาบุคลากรระบบงานในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	ความไม่พร้อมในด้านความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ตลอดจนศักยภาพของบุคลากรที่ไม่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้ระบบราชการที่ควรจะเป็นแกนกลางในการรองรับการเปลี่ยนแปลงกลายเป็นตัวถ่วงภาคเอกชนก็ได้	๑. ด้านการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจทุกด้าน โดยการสร้างองค์ความรู้ ขยายฐานวิทยากร เพื่อไปสู่ผู้ปฏิบัติ ๒. ด้านสื่อการเรียนการสอนและสถานที่ฝึกอบรม ๓. ด้านระบบสารสนเทศให้มีความเชื่อมโยงในประเทศและใน	

เป้าหมาย/พันธกรณี (๑)	ผลกระทบเชิงบวก (๒)	ผลกระทบเชิงลบ (๓)	แนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม (๔)	ข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (๕)
			<p>ประเทศสมาชิกอาเซียน</p> <p>๔. เพิ่มช่องทางการสื่อสารที่มีสมรรถนะสูง</p> <p>๕. พัฒนาการความรู้เฉพาะด้านให้กับ ตร. เพื่อก้าวสู่การให้บริการตามมาตรฐานสากล</p>	
๒. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม				
๒.๖ รับประกันอาเซียนที่ปลอดภัยเสถียร	ความตื่นตัวต่อการสร้างความร่วมมือในการผลักดันการแก้ไขปัญหาเสถียรเป็นวาระระดับภูมิภาค	การเคลื่อนย้ายปัจจัยต่าง ๆ ที่มีเสริมมากขึ้น พร้อมส่งผลกระทบต่อระดับของปัญหาเสถียรที่สูงขึ้นด้วย	<p>๑. การผลักดันและยกระดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเสถียร โดยใช้กลไกความร่วมมือหลากหลายในระดับภูมิภาค ตลอดจนการให้ความสำคัญของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง โดยระดับทรัพยากรทุกภาคส่วน</p> <p>๒. สร้างความตระหนักในสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้นแก่บุคลากรและการเตรียมความพร้อมแก่ผู้เกี่ยวข้อง</p>	
๒.๘ การสร้างรัฐที่พร้อมรับภัย	การหลั่งไหลของประชากร	อาชญากรรมมีสูงขึ้น และความ	๑. หาแนวทางในการได้มา ซึ่ง กำลัง	๑. ร่าง พ.ร.บ.

เป้าหมาย/พันธกรณี (๑)	ผลกระทบเชิงบวก (๒)	ผลกระทบเชิงลบ (๓)	แนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม (๔)	ข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (๕)
พิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น	เข้ามามีมากขึ้น	รับผิดชอบต่อประชากรที่ว่างงานมากขึ้น	<p>ผลที่มีความพร้อมทั้งในด้านวัยและสมรรถภาพร่างกาย โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเกณฑ์ตำรวจ</p> <p>๒. การเสนอร่างกฎหมาย หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ</p> <p>๓. การแลกเปลี่ยนบุคลากรภายในประชาคมอาเซียน</p>	หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินแห่งชาติ อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓. ความยุติธรรมและสิทธิ				
๓.๑ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ	ความเชื่อมั่นในความปลอดภัย และการได้รับความคุ้มครองมีสูงขึ้น เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทย	ความพร้อมของบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกฎหมาย สนธิสัญญา ตลอดจนวัฒนธรรมของชาติอื่นในอาเซียน	การให้ความรู้ และสร้างความตระหนักในปัญหา เพื่อเตรียมความพร้อม	
ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน				
๒. ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ สงบสุข และความแข็งแกร่ง				
๒.๑ ป้องกันความขัดแย้งและมาตรการการสร้างควมไว้วางใจ	การอยู่ร่วมกันอย่างมีความกลมกลืนในเชื้อชาติและวัฒนธรรม	อาจเกิดความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ศาสนา และความคิดลึกลับ เป็นปัญหาบานปลายได้ง่าย	<p>๑. การบรรจุเนื้อหาด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรมในภูมิภาคไว้ในหลักสูตรต่าง ๆ</p> <p>๒. สร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงาน</p>	

เป้าหมาย/พันธกรณี (๑)	ผลกระทบเชิงบวก (๒)	ผลกระทบเชิงลบ (๓)	แนวทางการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม (๔)	ข้อจำกัดด้านกฎหมาย/กฎระเบียบ (๕)
			<p>ให้อยู่ในระดับสากล</p> <p>๓. สร้างความพร้อมในระบบอำนาจความยุติธรรมเบื้องต้น</p>	
<p>๒.๔ ประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ</p>	<p>ความร่วมมือผ่านกลไกต่างๆ มีมากขึ้น</p>	<p>อาชญากรรมข้ามชาติรูปแบบต่าง ๆ จะขยายตัวและมีความหลากหลายมากขึ้น</p>	<p>การตรวจสอบความพร้อมทางด้านกลไก ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน บังคับใช้กฎหมายในอาเซียน และความเชื่อมโยงด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ</p>	

จากตารางความเชื่อมโยงดังกล่าวข้างต้น นำมาสู่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านศักยภาพที่พร้อม และไม่พร้อมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ดังนี้

๓.๙.๑ การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

๑) ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน

การเสริมสร้างทักษะ ความรู้ความเข้าใจแก่ข้าราชการตำรวจ ทั้งในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทักษะ ความชำนาญในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของประชาคมอาเซียน เข้าใจถึงอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่จะมาพร้อมกับการรวมตัวของประชาคมอาเซียน เพื่อให้ข้าราชการตำรวจได้มีความตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสม ทันกับบริบทและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

๒) การอำนวยความสะดวกธรรมชาติงานด้านสืบสวนสอบสวน

การเตรียมความพร้อมพนักงานสอบสวนในด้านการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาติต่างๆ ในประชาคมอาเซียน กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัพนักงานสอบสวนเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.๒๕๓๕ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ.๒๐๐๐ (UNTOC) สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN MLAT) ความร่วมมือระหว่างประเทศกับการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก พิธีสารต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นทางบกและทางอากาศ รวมทั้งพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนและความร่วมมืออื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

๓) กลไกความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

จากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างเป็นทางการ ครั้งที่ ๕ ที่กรุงเทพฯ เมื่อ ปี ๒๕๓๘ มีมติให้อาเซียนเพิ่มพูนความพยายามร่วมกันในการต่อต้านยาเสพติด และการลักลอบค้ายาเสพติด โดยเน้นเป็นพิเศษในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อสร้างสรรคให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติด จากนั้นเป็นต้นมา การประชุมอาเซียนในระดับสำคัญก็มีมติสนับสนุนให้อาเซียนมีความร่วมมือกันในการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างจริงจังมาโดยตลอด ประเทศสมาชิกอาเซียน จึงได้เห็นพ้องกันในการจัดให้มีการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Senior Officials Meeting on Transnational Crime – SOMTC) และการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime - AMMTC) ขึ้นเพื่อเป็นกลไกของอาเซียนและหน่วยงานในการกำกับนโยบายของอาเซียนในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนหลักสำหรับกฎหมายดังกล่าว กำหนดการประชุม SOMTC มีขึ้นทุกปี และการประชุม AMMTC มีขึ้นทุก ๒ ปี

๓.๙.๒ การบริหารจัดการชายแดน

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะเกิดการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือและเงินลงทุนผ่านเข้าออกประเทศไทย ทั้งทางอากาศ ทางเรือ จุดผ่านแดน จุดผ่อนปรนทางการค้า (รวมถึงพื้นที่แนวเขตแดนนอกจุดผ่านแดน) ที่รอบประเทศมีอยู่ ๙๒๕ ช่องทาง ซึ่งจะส่งผลให้พื้นที่ในบริเวณชายแดนเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่างๆ ได้ง่าย โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามพรมแดน รวมถึงการก่อการร้าย การลักลอบเข้าเมือง ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้เพิ่มศักยภาพของตำรวจตระเวนชายแดนในการปฏิบัติภารกิจเฝ้าระวังและรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดน ด้วยการเตรียมความพร้อมให้กับประชาชนที่อยู่ตามแนวชายแดน ให้สามารถช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และจัดระบบเครือข่ายหมู่บ้านตามแนวชายแดนของประเทศให้เข้มแข็ง เชื่อมต่อร้อยเรียงชุมชนหมู่บ้านให้เป็นระบบเครือข่ายรอบ แนวชายแดนของประเทศ ให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจเฝ้าระวังรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ชายแดน

๓.๙.๓ ปัญหาด้านบุคคลต่างด้าวที่อาจส่งผลกระทบต่อปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

๑) ข้อจำกัดด้านการตรวจลงตรา (VISA)

(๑) ข้อตกลงเกี่ยวกับมาตรการในการยกเว้น VISA แก่คนสัญชาติอาเซียน และแนวทางการใช้ Single Visa สำหรับคนต่างชาตินอกอาเซียน ยังมีประเด็นที่น่าห่วงใยเกี่ยวกับการบูรณาการร่วมกันทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ดังนี้

- มาตรฐานการออก VISA ของประเทศในอาเซียนแตกต่างกัน ทั้งประเภทและเงื่อนไขการอนุญาต

- การยกเว้นการตรวจลงตรา และการให้ Visa on Arrival มีเงื่อนไขอนุญาตแก่ประเทศต่าง ๆ แตกต่างกันตามนโยบายของแต่ละประเทศ

- เงื่อนไขการควบคุมการผ่านแดนชั่วคราวแบบ Border Pass ของบุคคลตามแนวชายแดน

(๒) แนวทางการผ่อนผันคนสัญชาติอาเซียนผิดกฎหมายและกลุ่มที่มีเงื่อนไขข้อตกลงแรงงานระหว่างประเทศ (MOU) กับวิธีการแก้ปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ ยาเสพติด และอาชญากรรมอื่น ๆ ในอนาคต

๒) การเชื่อมโยงฐานข้อมูล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังขาดประสิทธิภาพ เมื่อ ๑๐ ชาตอาเซียนรวมตัวกันเป็นหนึ่ง และมีการยกเว้น VISA บุคคลสัญชาติอาเซียน รวมถึงการให้ Single Visa แก่คนต่างชาตินอกอาเซียน จะเกิดผลกระทบสำคัญ ดังนี้

(๑) แนวทางเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลบุคคลต้องห้ามหรือบุคคลเป้าหมายระหว่างประเทศใน ASEAN

(๒) ขอบเขตการเชื่อมต่อระบบสารสนเทศระหว่างประเทศ และการรักษาความปลอดภัย ข้อมูลความมั่นคงของชาติ ASEAN

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อม ผลกระทบ และความพร้อม-ไม่พร้อมที่จะเกิดขึ้น ต่อภารกิจและการทำงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยละเอียดแล้ว ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และ กำหนดยุทธศาสตร์และจำแนกภารกิจที่สำคัญในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ได้เป็น ๔ ยุทธศาสตร์ ๑๐ ภารกิจ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชายแดนและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทุกรูปแบบเพื่อความ มั่นคงของประเทศ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๑ การเฝ้าระวังตามแนวชายแดนและคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๒) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การบริการและการลงทุนกับ ประเทศในสมาชิกอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

ภารกิจที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยงระบบ การคมนาคมขนส่ง การเปิดเสรีทางการค้า และการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ ๓ การรักษาความปลอดภัยระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งในพื้นที่ชั้นใน

ภารกิจที่ ๔ การปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน

ภารกิจที่ ๕ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ภารกิจที่ ๖ การให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทั้งใน และนอกอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๗ การพัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในอาเซียนและ หน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ

๗.๑ การพัฒนากลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานตำรวจของประเทศสมาชิก

๗.๒ การสร้างกลไกความร่วมมือบริเวณชายแดน ในการปรับปรุงความเชื่อมโยง ระหว่างประเทศสมาชิก

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร เพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๘ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภารกิจที่ ๙ การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการตำรวจ

ภารกิจที่ ๑๐ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการอำนวยความสะดวก

๑๐.๑ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

๑๐.๒ การอำนวยความสะดวกและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษา เรื่องทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลข้อมูลจากเอกสารวิชาการ บทความ สารสนเทศในหลากหลายมิติ การวิเคราะห์ผลกระทบในการทำงานของข้าราชการตำรวจในด้านต่างๆ ในครั้งนี้ ทำให้ได้เอกสารเชิงวิชาการ ที่ประกอบด้วยข้อมูลจำเป็นพื้นฐานและข้อมูลสำคัญในการเตรียมการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทิศทางและแนวทางในการกำหนดและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ และสภาพปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อเสนอแนะในการพัฒนา ที่สำคัญดังนี้

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ได้กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งด้านความมั่นคง สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ประกอบกับ ตามนโยบายรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน จึงต้องร่วมมือกันในการแปลงแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้ในแผน ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียนในการพัฒนาประเทศ และลดผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้มาประยุกต์ใช้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กล่าวคือ การใช้ประโยชน์จากประชาคมอาเซียนอย่าง “พอประมาณ” ไม่เอาर्डเอาเปรียบชาติสมาชิกอาเซียนอื่น แต่ต้องร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อก้าวเดินไปในนามของอาเซียน การเตรียมความพร้อมอย่าง “มีเหตุผล” เพื่อให้ “มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ภายใต้เงื่อนไขความรู้ คู่คุณธรรม ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมที่มีความก้าวหน้าอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน ตามคำขวัญของประชาคมอาเซียนที่ว่า “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” หรือ “One Vision, One Identity, One Community”

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) จะมีความเป็นหนึ่งเดียวกันภายใต้ความเชื่อมโยง ๓ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคมขนส่งและการติดต่อสื่อสาร) ๒) ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ (การขนส่ง การค้า การลงทุน และการบริการ)

๓) ความเชื่อมโยงด้านประชาชน (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและการเคลื่อนย้ายของประชาชน) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และมีหน่วยงานในสังกัดหลายหน่วยที่ต้องเตรียมความพร้อมรองรับนโยบายของรัฐบาล เพื่อมุ่งเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจ ที่เกี่ยวข้องในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่เดินทางเข้ามาจากสมาชิกประเทศอาเซียนและประชาชนชาวไทยทั่วประเทศ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะอาชญากรรมที่ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ คือ อาชญากรรมที่เกิดกับนักท่องเที่ยวและนักลงทุนต่างชาติ, การค้ามนุษย์ในธุรกิจบริการและการท่องเที่ยว, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี และการใช้ประเทศไทยเป็นที่ซ่อนตัวจากการกระทำความผิดและการฟอกเงิน ฯลฯ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอาเซียน และการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะการรักษาผลประโยชน์ของชาติ (National Interest) ในด้านการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน การตรวจคนเข้าเมือง ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามพรมแดน ปัญหายาเสพติด ฯลฯ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ ราชการ รองรับแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ตามกรอบพันธกิจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายในส่วนหนึ่งแล้ว แต่จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของประเทศไทยและของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ แล้ว พบว่า ยังคงมีความจำเป็นต้องวางยุทธศาสตร์ ให้ครอบคลุมทุกมิติ เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความต่อเนื่องและรองรับต่อความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านของภารกิจที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อภาพรวมของประเทศ การกำหนดภารกิจและแนวทางการปฏิบัติ สร้างความเชื่อมโยงในด้านต่างๆ ในกรอบของอาเซียนซึ่งเป็นภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของประเทศ และระดับภูมิภาค เริ่มต้นด้วยการทบทวนและกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมขององค์กร ระบบงานและบุคลากร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘

โดยสรุป การศึกษาเรื่องทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินี้ ได้ศึกษาเชื่อมโยงระหว่างสภาพบังคับต่างๆ กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ กับแนวทางในการนำนโยบาย และยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งศึกษาข้อมูลข้อบังคับ และข้อตกลง ที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน (ASEAN CHARTER) ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประเด็นสำคัญๆ อาทิ การร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ข้ามพรมแดน ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น ในการศึกษาการเตรียมความพร้อมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงจะต้องเน้นและให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น รวมถึง นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) และยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจ

แห่งชาติ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงสถานภาพ กำลังพล ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ การกิจ ในการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการชายแดนและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามทุกรูปแบบเพื่อความมั่นคงของประเทศ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๑ การเฝ้าระวังตามแนวชายแดนและคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๒) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว การบริการและการลงทุนกับประเทศในสมาชิกอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

ภารกิจที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับความเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่ง การเปิดเสรีทางการค้า และการท่องเที่ยว

ภารกิจที่ ๓ การรักษาความปลอดภัยระบบโครงข่ายคมนาคมขนส่งในพื้นที่ชั้นใน

ภารกิจที่ ๔ การปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ภารกิจที่ ๕ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ภารกิจที่ ๖ การให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทั้งในและนอกอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๗ การพัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานตำรวจในอาเซียนและหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีภารกิจที่จะต้องดำเนินการดังนี้

ภารกิจที่ ๘ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภารกิจที่ ๙ การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการตำรวจ

ภารกิจที่ ๑๐ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการอำนวยความสะดวก

ปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีดังนี้

๑) ข้อจำกัดในการทำงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่สำคัญ คือปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องดูแลประชาชนชาวไทยเป็นหลักประมาณ ๖๐ ล้านคน รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ประมาณ ๒๐ ล้านคน รวมเป็น ๘๐ ล้านคน แต่เมื่อประชาคมอาเซียนเปิด จะมีจำนวนคนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดูแลมากขึ้น เช่นเดียวกับแนวพรมแดน ในเรื่องของอาชญากรรมที่จะแฝงเข้ามาในรูปแบบของการลงทุน และนักท่องเที่ยวมากขึ้นด้วย การเตรียมความพร้อมของข้าราชการตำรวจที่ต้องปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ จะต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษ ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติหรือกลุ่ม

ประเทศประชาคมอาเซียนได้ และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพิ่มศักยภาพศูนย์รับแจ้งเหตุ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและบริการล่ามแปลพิเศษ จัดהל่ามแปลและจัดอบรมประจำสถานี่ตำรวจท่องเที่ยวหรือจุดช่วยเหลือนักท่องเที่ยว การสร้างเสริมองค์ความรู้ เรื่องกฎหมาย ระเบียบสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงระหว่างกัน กฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา กฎหมายจราจร ในเบื้องต้นจุดเข้าเมืองต่างๆ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีด่านตรวจเข้าเมือง ซึ่งรองรับการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดน ได้แก่ ด่านเชียงของ ด่านแม่สาย จังหวัดเชียงราย, ด่านแม่สอด จังหวัดตาก, ด่านสะเดา ด่านป่าดงเบงชาร์ จังหวัดสงขลา, ด่านหนองคาย จังหวัดหนองคาย ด่านมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ด่านคลองลึก จังหวัดสระแก้ว ด่านนครพนม จังหวัดนครพนม และด่านน้ำพุร้อน จังหวัดกาญจนบุรี หรือบริเวณอำเภอเมือง และจุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีความพร้อมที่สุด

๒) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เนื่องจากในปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานในสังกัด ยังคงใช้ฐานข้อมูลสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน จากหลายระบบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ขาดความเชื่อมโยงถึงกัน ข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ หรือข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะข้อมูลสำคัญในการทำงานตามภารกิจ เช่น ระบบตรวจคนเข้าเมือง ระบบฐานข้อมูลคนร้าย มือปืนรับจ้าง ประวัติอาชญากร ฯลฯ และปัญหาดังกล่าว น่าจะขยายความสำคัญมากขึ้น เมื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งจำเป็นจะต้องเชื่อมโยงฐานข้อมูลในบางเรื่องให้สามารถใช้ร่วมกันได้ในประเทศสมาชิก ๑๐ ประเทศ การใช้งานร่วมกัน จำเป็นจะต้องใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำเป็นจะต้องพัฒนาความเชื่อมโยงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีความทันสมัย และมีการบูรณาการข้อมูลร่วมกับประเทศต่างๆ ทั้งนี้ ให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศด้วย

๓) เรื่องงบประมาณในการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อม ตามยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ ที่ได้จัดทำไว้ โดยเฉพาะงบประมาณในการจัดฝึกอบรมซึ่งมีน้อยมาก ทำให้การจัดฝึกอบรมด้านต่างๆ สามารถทำได้น้อย ไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขณะที่ปัจจุบันนี้ การก่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ มีเป็นจำนวนมาก ข้าราชการตำรวจซึ่งเป็นต้นธารของกระบวนการยุติธรรม จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ให้เท่าทันกับรูปแบบการก่ออาชญากรรมต่างๆ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ป้องกัน ปราบปราม สืบสวน จับกุม สอบสวน และลงโทษผู้กระทำผิดได้ ซึ่งการพัฒนาบุคลากร และพัฒนาขีดสมรรถนะดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะได้จัดทำยุทธศาสตร์ ภารกิจ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และได้นำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติด้วยการจัดทำโครงการสำคัญเร่งด่วน (Flagship Project) ไว้แล้วก็ตาม แต่โครงการดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลในการดำเนินงาน จึงจะสามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔) ศักยภาพและขีดสมรรถนะของข้าราชการตำรวจ ในการทำงานอย่างมืออาชีพ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศไทย สำนักงาน

ตำรวจแห่งชาติ ยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อม ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นองค์การขนาดใหญ่ จำนวนข้าราชการตำรวจ ประมาณสองแสนกว่านาย การจะวางแผนพัฒนาด้วยการฝึกอบรมให้ครบถ้วนทุกคน ทำได้ยาก เนื่องจากติดขัดในเรื่องงบประมาณที่ต้องใช้เป็นจำนวนมาก ในขณะที่การกระตุ้นให้ข้าราชการตำรวจเกิดความตื่นตัว เพื่อพัฒนาตนเองให้เท่าทัน ก็ยังมีในวงจำกัด ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจและรับรู้ในความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น จึงยังคงมองว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว หรือบางส่วนก็เข้าใจว่าไม่มีอะไรยุ่งยาก จึงไม่มีความกระตือรือร้นเท่าที่ควร

๕) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังขาดกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารด้วยช่องทางต่างๆ ที่เพียงพอ ทำให้ภาคส่วนต่างๆ และข้าราชการตำรวจ ไม่สามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างชัดเจน อาจส่งผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้บรรลุผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ ภารกิจ และโครงการสำคัญเร่งด่วน ที่กำหนดไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของผู้ศึกษา พบว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวในปัจจุบันยังคงมีปัญหาในมิติต่างๆ จำนวน ๓ ประการ คือ

- ๑) ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายระดับประเทศชาติ และในระดับอาเซียน ยังไม่ชัดเจน
- ๒) ยุทธศาสตร์เชิงนโยบายเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนขาดความต่อเนื่อง อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และนโยบายที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ยุทธศาสตร์เชิงนโยบายบางเรื่องไม่สามารถปฏิบัติได้ผลอย่างแท้จริง (Implement)

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) หลังยุคสงครามเย็น (ค.ศ.๑๙๘๙) โครงสร้างของระบบโลกทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) ประเทศไทยจึงต้องมีการปรับตัวในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเชิงโครงสร้าง เพื่อให้สามารถปรับตัวรองรับแรงกดดันจากวงรอบต่างๆ อาทิ อาเซียน อาเซียน + ๓ (อาเซียน + จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) อาเซียน+ ๖ (อาเซียน + จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย) กลุ่ม APEC (๒๑ ประเทศที่อยู่ ๒ ฟากมหาสมุทรแปซิฟิก) กลุ่ม FEALAC (เอเชียตะวันออก ๑๖ ประเทศ กับ ๒๐ ประเทศในกลุ่มละตินอเมริกา) ซึ่งทั้งหมดนี้จะมีอิทธิพลต่อประเทศไทยในการดำเนินนโยบายมหภาค นอกจากนี้ยังมีวงรอบในระดับโลก (Global Context) ซึ่งจะผูกพันความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศนอกเอเชียแปซิฟิก ไม่ว่าจะเป็นสหภาพยุโรป แอฟริกา และตะวันออกกลาง ประเทศไทยวันนี้ กำลังอยู่ในพลวัตของการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคและในโลกที่ทวีความรุนแรงและแผ่เป็นวงกว้างในทางมหภาค ภาครัฐจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันเช่นเดียวกับภาคธุรกิจ ถึงแม้ว่าหลังปี ค.ศ.๑๙๙๗ ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายจุด แต่ก็เห็นได้ชัดว่ายังไม่ทันต่อโลกที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ต้องสูญเสียศักยภาพในการแข่งขัน ไม่ทันต่อภูมิภาค สิ่งที่เห็นได้ชัดคือสินค้าและบริการของไทยยังต้องพึ่งพาแรงงานและ

ทรัพยากรที่ไม่สามารถสู้กับประเทศเวียดนาม จีน และอินโดนีเซีย เป็นต้น ระบบการเมืองไทยยังมีปัญหาค่อนข้างมาก ยังมีการขัดกับหลักนิติรัฐ และการละเมิดการถ่วงดุลอยู่เป็นประจำ ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องปรับตัวเชิงโครงสร้างเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคนในชาติ โดยเฉพาะกลุ่มด้านการศึกษา การเมือง และข้าราชการ ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในอนาคต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่จำเป็นต้องเร่งปรับตัวรองรับให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เนื่องจาก เป็นหน่วยงานราชการในอันดับต้นๆ ที่จะต้องพบเจอกับปัญหาที่เกิดจากผลพวงของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่น ปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ๆ ๘ ประเภท หรือ ๑๒ ประเภทข้างต้น

๒) การผลักดันให้เกิดการส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างตำรวจไทยและตำรวจในกลุ่มสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศ ด้วยการจัดทำข้อตกลงที่ชัดเจน โครงการหรือกิจกรรมที่จะเป็นกลไกในการสร้างความกลมกลืนระหว่างตำรวจไทยกับตำรวจในประเทศกลุ่มสมาชิก (Harmonization) เพื่อลดภาวะการแบ่งแยก โดยกิจกรรมนั้นจะส่งเสริมให้เกิดความกลมกลืนทั้งด้านภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การสร้างเครือข่ายทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเปิดโลกทัศน์ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในประเทศสมาชิกอาเซียน ทำให้เกิดการเรียนรู้วิชาการใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ซึ่งจะประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต เช่น การจัดทำให้มีการเดินทางดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

๓) ส่งเสริมความร่วมมือและพัฒนาความสัมพันธ์กับตำรวจในอาเซียนและนานาประเทศ แต่จากกรอบความร่วมมือระหว่างกันในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ยังไม่มีการร่วมมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการประสานการปฏิบัติงาน ควรจัดให้มีตำรวจประจำในประเทศสมาชิก (ทูตตำรวจ) ให้ครบทุกประเทศใน ASEAN เพื่อประสานความร่วมมือในทางอาญา การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และการช่วยเหลือคนไทยที่ประสบปัญหาในต่างประเทศ

๔) ให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน ด้วยการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรให้ยึดถือปฏิบัติในการทำงาน เพื่อป้องกันการบาดหมางระหว่างประเทศสมาชิก เพราะการทำงานเมื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะยิ่งจำเป็นต้องเพิ่มการบูรณาการทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม รวมถึงความร่วมมือกับนานาประเทศจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรมที่กระทบต่อความมั่นคงในรูปแบบต่างๆ อาทิ ปัญหายาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง การก่อการร้ายสากล การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การค้ามนุษย์ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและการก่อวินาศกรรม เป็นต้น

๕) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดให้มีการทำความตกลงร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อหาจุดสมดุล ในการบังคับใช้กฎหมายของตำรวจและหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ จะมีการไหลเวียนอย่างเสรี ของสินค้า บริการ เงินทุน การลงทุน แรงงาน รวมถึงนักท่องเที่ยวจากประเทศต่างๆ หากมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มข้น จริงจังมากขึ้น ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความร่วมมือทางด้านอื่นๆ เช่น ความสัมพันธ์ทางการทูต การติดต่อด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ หรือความร่วมมือด้านการเมืองความมั่นคงได้

๖) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบงานตรวจคนเข้าเมือง กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมาย จะต้องแยกแยะกลุ่มคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย และกลุ่มที่ผิดกฎหมายให้มีความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐาน และความเสมอภาคให้กับประชาชนอาเซียนที่เข้ามาประเทศไทยโดยสุจริต เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธา สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทย

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

๑) เนื่องจาก ภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะมีส่วนไปเกี่ยวข้องกับทุกองคาพยพ ทั้งการเมือง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ท้องถิ่น ประชาชน ดังนั้น ในกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมของเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำเป็นจะต้องจัดให้มีการวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วน เพื่อช่วยกันพิจารณาแผนงานให้มีความครบถ้วน ชัดเจน และสามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การเสริมสร้างองค์ความรู้ เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องอาเซียนไปสู่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานยังไม่ได้ให้ความสนใจ ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้อย่างจริงจัง และพิจารณาในมุมมองด้านอื่นๆ ว่ายังห่างไกล และเป็นเรื่องไกลตัว ดังนั้น การเสริมสร้างการตระหนักรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงจำเป็นต้องรีบดำเนินการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละคนเห็นความสำคัญและมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านองค์ความรู้ และสมรรถภาพของร่างกาย สำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

๓) การผลักดันแผนสู่การปฏิบัติ เมื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรจะรีบผลักดันด้านการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้วยความต่อเนื่อง เป็นไปทั้งระบบ และติดตามตรวจสอบผลการขับเคลื่อน หากจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม สอดคล้อง ก็ควรรีบดำเนินการทันที เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายโดยเร็ว

๔) พัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการป้องกันและแก้ปัญหาข้ามชาติด้านการก่อการร้าย ปัญหายาเสพติด และการหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ เพื่อลดผลกระทบจากการเปิดเสรีและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบการเข้าเมือง การจัดระเบียบชายแดน การจัดระบบแรงงานต่างด้าว และการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่ชัดเจน ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทั้งทางบกและทางทะเล

๕) ปรับโครงสร้างอัตรากำลังของตำรวจซึ่งมีอยู่จำกัด ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีปริมาณการไหลเวียนของประชาชนอาเซียนจากทั้ง ๑๐ ประเทศ รวมถึง อาเซียน + ๓ และอาเซียน + ๖ เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีสถานภาพกำลังพล จำนวนประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน แบ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติและฝ่ายอำนวยการ ดังนั้น ภายใต้การจำกัดการเพิ่มกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงอาจจะต้องปรับเกลี่ยอัตรากำลังจากฝ่ายอำนวยการ ให้มาเพิ่มในฝ่ายปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้การดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึง

๖) พัฒนาศักยภาพของตำรวจท่องเที่ยว ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้สามารถรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อำนวยความสะดวกและให้บริการที่ดีแก่นักท่องเที่ยว สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และลดความหวาดกลัวภัยในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เกิดความภาพลักษณ์ที่ดี อันจะนำมาซึ่งการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว สอดคล้องตามนโยบายรัฐบาล

๗) จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) การขับเคลื่อนการปฏิบัติในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี ๒๕๕๘ ให้มีแผนงาน/โครงการ ที่ชัดเจน โดยแยกเป็น กิจกรรมสำคัญที่จะต้องดำเนินการทันที ไม่จำเป็นต้องรอรับการจัดสรรงบประมาณ และกิจกรรมที่จำเป็นต้องใช้งบประมาณ รวมถึงการมอบหมายให้มี ผู้บังคับบัญชาระดับสูงกำกับดูแล และร่วมกำหนดแผนงาน แนวทางการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ รวมถึงติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการให้ชัดเจน

๘) กำหนดกลไกในการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน หรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายของโครงการ กิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปี และในระยะต่อไปได้ด้วย ตลอดจนเกิดผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์ในปีต่อไป

บรรณานุกรม

- ก้องเกียรติ อภัยวงศ์. องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ : ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากองค์กรอาชญากรรมชาติ
ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, ๒๕๔๖.
- กระทรวงการต่างประเทศ. The ASEAN Charter.: กฎบัตรอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน,
๒๕๕๒.
- _____ . ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community). กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน, ๒๕๕๓.
- _____ . แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political – Security
Community (APSC) Blueprint). กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน, ๒๕๕๓.
- _____ . แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน . กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน, ๒๕๕๔.
- _____ . เอกสารการฝึกอบรมหลักสูตรการสร้างความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน,
มีนาคม ๒๕๕๕.
- _____ . แผนแม่บทความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ๒๕๕๔.
- ทวีเกียรติ เจนประจักษ์. ข้อพิพาทเขตแดน ไทย-ลาว. กรุงเทพฯ:สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,
๒๕๔๐.
- ธนา ยศตระกูล. “อาชญากรรมแดน (Cross-Border Crime).” จุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ ๔๘
ตุลาคม ๒๕๕๑.
- พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์. “ประชาคมอาเซียนกับความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมรูปแบบ
ใหม่.” บทความวิชาการ อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๖.
- сайนต์ สุโขพิช. ผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนด้านกฎหมายและกระบวนการ
ยุติธรรม. ศูนย์ข้อมูลความรู้ สำนักงานอัยการสูงสุด, ๒๕๕๕.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). กรุงเทพฯ:สมมติธรรม์ตั้ง
แอนด์พับลิชซิง, ๒๕๕๔.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. คู่มือป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานตรวจ
คนเข้าเมือง, ๒๕๕๔.
- อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ. “ประชาคมอาเซียน.” เอกสารประกอบการบรรยายให้สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๔.
- Roadmap for an ASEAN Community ๒๐๐๙-๒๐๑๕. Jakarta : ASEAN Secretariat. 2009.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - ชื่อสกุล	พลตำรวจเอก วุฒิ ลิปตพัลลภ
วัน เดือน ปีเกิด	๑ กรกฎาคม ๒๕๐๐
ประวัติการศึกษา	<p>พ.ศ.๒๕๒๒ วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p> <p>พ.ศ.๒๕๓๑ ศิลปศาสตรบัณฑิต(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง</p> <p>พ.ศ.๒๕๓๖ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์</p> <p>พ.ศ.๒๕๕๓ Doctor of Education Victoria University Australia</p> <p>พ.ศ.๒๕๕๔ ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปี</p>
ประสบการณ์	<p>พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘ - คณะกรรมการสภาวิจัย สาขารัฐศาสตร์</p> <p>พ.ศ. ๒๕๕๖ - อาจารย์พิเศษ สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ</p> <p>พ.ศ. ๒๕๕๘ - อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง</p> <p>พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๕ - อาจารย์พิเศษ หลักสูตรปริญญาเอก สาขาอาชีววิทยาการ บริหารงานยุติธรรมและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล</p> <p>พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๓ - คณะอนุกรรมการสืบสวนสอบสวนฝ่ายความมั่นคงและ กระบวนการยุติธรรม สำนักงาน ป.ป.ป.</p> <p>พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๘ - คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.</p> <p>พ.ศ.๒๕๕๘ - ปัจจุบัน - คณะอนุกรรมการป้องกันการทุจริตด้านความมั่นคง สำนักงาน ป.ป.ช.</p>
ตำแหน่งปัจจุบัน	ที่ปรึกษา (สบ ๑๐)
สถานที่ทำงาน	<p>สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อาคาร ๑ ชั้น ๔ ห้อง ๔/๑</p> <p>ถนนพระรามที่ ๑ แขวงวังใหม่</p> <p>เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐</p>